

YKAI!

jo šimto žmonių gyvulių
metų senumo bus duona
avo sveikatą ir gyvulių pa
vę.
00 ant savaitės. Pasmė
\$1.000.00. Po dešimties me
iką įmokėti pinigai su dide
ko namai ir Paskoles Bendro

NDROVE AMERIKOJ

do, pravardės, adresas, Almas ir vėsi
rus, ir laikraštį ta sklypui pasigali
itt Bldg., Philadelphia, Pa.

l. (jei vakare, tai) P.M.

erlausių linijų laivų.

gvarancija į visas ka
atvangiai ir pigiai.

lly tikietų.

nielestus Jungtinių Valstijų.

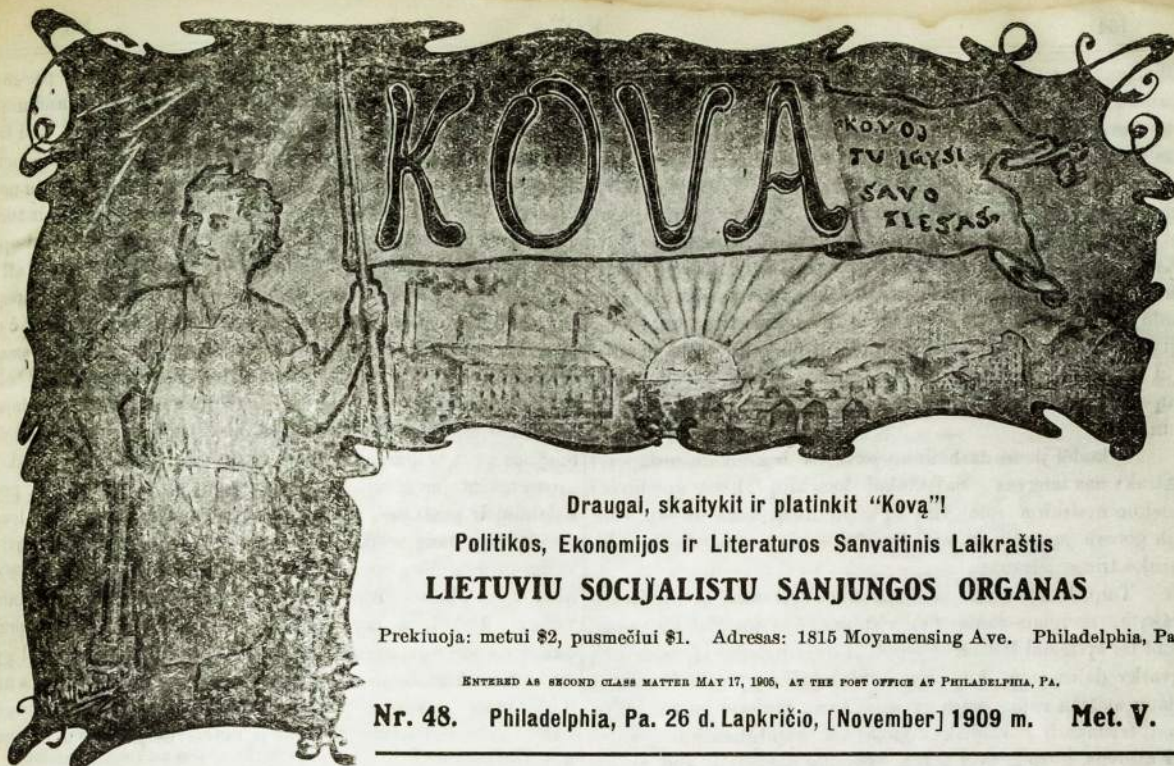
Philadelphia, Pa.

A. M. STANLUS
N. 13th St. TELEPHONE
PHILADELPHIA, PA.

nešimas 60 kp. dr. pa...

S.S. 60-os kuopos mėnesinis
inkimas atsilbus 21 d. Lap
io, '09, nedėlio, 2 val. po
«Keleivio» redakcijai, 21
dway, So. Boston, Mas
nsirinkimo bus dukarja.
dėl, draugai, pribikiti tie
nas susirinkimas. Kom
skolingi, teikiantis atp
nes kitais būsimu pirm
laikyti «Kovą», nors ta
remalonu. Teipgi kvie
aunj draugus prisidaryti
Sin. Sekr. E. Almar...

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis
LIETUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 48. Philadelphia, Pa. 26 d. Lapkričio, [November] 1909 m. Met. V.

Vaisiai Kapitalistu "Rupestingumo."

BAISI katastrofa arba pasibaisėtinas atsitikimas, kuris atsitiko anglų kastynėse Illinois valstybėj netoli miestelio Cherry, šurpuliais sukrečia kuną kiekvieno darbininko, pamislįjus, kokiam pavojuje stovi kasdien gyvastis darbininko, jeigu viena diena, viena valanda gali žuti keli šimtai darbo karzygių—žuti dėl visuomenės labo ir iš priežasties tos visuomenės nesirupinimo apsaugoti gyvastis tų, kurie dėl jos labo, lenda gyvi giliai į požmę, kad iš ten semti turtus ir su jais sykiu aukauti savo gyvastį ir sveikatą tiems, kurie iš savo malonės leidžia iki kol nezus pusbadžiai užlaikyti gyvastį.

Taip! vėl žuvo sykiu požmės gilybse keletas šimtų darbininkų, o tukstančiai jų kas metus žuva visose pramonijos šakose, o vien dėlto, kad minia žmonių,—visuomenė nepraregėjo da ir kasdien siunčia savo buvio karzygius į baisiausių pavojus, nors turi pilną galę prašalint juos ir apsaugoti pasaulio gerybių steigėjų gyvastį ir sveikatą.

Sakome, kad plačioji visuomenės minia siunčia darbo karzygius į panašius pavojus ir žudo panašiu paminėtam būdu tukstančius darbininkų; taip, nes ta minia susidedanti iš darbininkų nesirupina apsaugoti savo sveikatą ir gyvastį, pati save stato į nuolatinį pavojų, pati save žudo baisiausiu būdu, pati save skriudžia, palikdama tukstančius našliū ir našlaičių be išteklių pragyvenimui, nes pati ta minia turi galę tą vieką prašalint, bet nesirupina ir lyg be suomonės leidžia krau-

geriams—išnaudotojams alkinti save, stumti į mirties nasrus ir išspausti paskutinį kraujo lašelį iš darbininko, visai nesirupinant jo likimu. Taip, ta pati darbininkų minia kalta už kraują, ašaras ir nelaimes labiausiai, nes ji turi didžiausią galę—galę, kad biau rū draugijos surėdymą panaikinti ir įsteigti naują, kad visa pramonija būtų visuomenės rankose ir kad ta visuomenė rupintųsi savo narių gerove, kad ta pati plačioji minia turėtų savo prieziuroje gyvastį ir sveikatą tų, kurie visuomenės labai semia ir išdirba gamtos turtus.

Kaip reikalinga yra tokia prieziura, gana aiškiai sako ir pastarasis bausis anglų kastynėse atsitikimas. Savininkai kastynių, rupindamiesi vien tuo, kad kuodaugiasiai turėti pelno, visai nepaiso, visai nežiuri, koks pavojus grėsia algos vergams. Ir štai, kad jų «rupestingumui» ir «atydimui» pasidėkavojant viena diena žuvo apie keturi šimtai suviršum žmogiškų gyvasčių, jų laikraštija visupirmu vienbaliai sušunka, kad kasyklėse buvo kuopuikiausia tvarka ir prieziura, kad išsiteisinti prieš žmonių už tokią masyvišką žmogžudystę.

Bet kapitalistiška melagystė pasirodo. Atsiliepa nuijos ir jų valdybos, pagalios ir patį darbininkai anglekasiai,—ir štai pasirodo, kad apie «kuopuikiausią tvarką ir prieziurą kasyklėse», jų savininkams, kaip ir visiems kapitalistams, nė rūpėti nerupėjo, ir jeigu čia buvo kapitalistų rupestingumas ir atydumas, tai tik dėl išgavimo kuodidžiausio pelno. Visa bausi nelaimė atsitiko iš nerpiezuros. Kaip rašo mums iš

Cherry miestelio, ugnis pasidariusi kasyklėse, priėjo iki parako sąkrovai ir pagimdė pasibaisėtiną eksploziją prarijusią beveik puskevirto šimto gyvaščių. Antra, išėjimui šaftas buvo iš medžio ir tas darė, kad atsitikus gaisrui, esantieji kasyklėje darbininkai nateko išėjimui kelio. Taipgi nebuvo ganėtinai išsigelbėjimui kelių ir būdų. Žinovai tikrina, kad prie atsakančio įtaisymo ir priežuros, nelaimė nebutų atsitikus. Kapitalistai suverčia kaltybę ant žmogaus, kuris leido užsidegti leidžiamam mulams šienui, bet kalta čia yra pati kasyklių valdyba, liepianti vežti šieną su neapdengtais žiburiais. Taipgi nebuvo ganėtinai vandenio, kurį tik po kelių valandų gaisrui pasidarius pradėta gabenti iš kitur. Vienu žodžiu, kasyklių savininkams visai nerupėjo apsaugoti nuo pavojau darbininkus.

O kodėl jiems darbininkų gyvastis ir sveikata nerupėjo? Atsakymas lengvas. Savininkai kasyklių Cherry apielinkėj niekuo nesiskiria nuo visų tų kapitalistų, kuriems rupi vien tik gerovė jų pačių ir kaip kuodidžiausią sau naudą iš darbininko triuso ištraukti.

Taip, kaltybe yra kapitalistiškos sistemos, bet, kaip pasakyta, daugiau kalta pati visuomenė ar jos plačioji minia, kad tai sistemai leidžia gyventi ir dagi palaiko ją, renkant į tvarkvedžius tuos, kuriems darbininkiška gyvastis ir svikata daug mažiau rupi, negu gyvastis šuns, renkant įstajmdavystėn, teisman ir į valdiškas vietas tik kapitalistiškus agentus ir atsovus, kuriem nė į galvą neateina pamislyti apie apsaugojimą darbininko gyvasties ir sveikatos.

Darbininkų klesos galėje yra įvykdymas reikalingos tvarkos, darbininkiškos visuomenės priederme yra apsaugoti savo sveikatą ir gyvastį, darbininkų pareiga yra aprupinti gyvenimo reikalus kiekieno nario, idant ta visuomenė būtų sveika ir laiminga, bet ta visuomenė leidžia viešpatauti nieksiškiems išnaudotojams, visuomenės tramas, kurie reikalautojus darbininkų sveikatos ir gyvasties apsaugojimo, reikalautojus aprupini mo visų žmonių gyvenimo reikalų, — pudo kalėjimuose, daūzo policijos lazdomis, kapoja kazokiškais botagais, varsto kariuomenės bagnetais ir kulkomis, o ta minia dagi rankomis ploja ir juokiasi iš tokio jos gelbėtojų likimo.

Nekalbant apie baisenybes, kokiose turėjo žuti šimtai darbininkų požemės gilmėse, nerendančių sau išėjimui kelio. atkreipkime savo atydą į moteris ir vaikelius žuvusių. Kokiam padėjime jie lieka? Ar tas išnaudojamas, vos pragyvenimą pelnantis skurdžius darbininkas, pats žudamas paliko aprupintą ateitį moteris ir vaikelių? Ar visuomenė rupinasi jų gyvenimo aprupinimu ir mažųjų išauklėjimu? Ne, palikti «aguščiausiojo» nepasiekiamojo malonei. Jeigu ir darbininkiškos organizacijos sušėlps našlaičius, — tai ar to pakanka, kad tik patys darbininkai už savo gyvastį, — už gyvastį žmogaus, kas ir šiandien nevos įstatymas pripažintas už neužmokamą, — keletu dolerių našlaičiams užmokėtų? Kur visuomenė, kur valstybė, kur gi jos įstatai ir teismai?! Ar tos baisios neteisybės, ar ir tos baisios surėdymo piktadarystės da ilgai neatidarys minioms akių ir neprivers susiprasti, kad stoti eilėse tų, kurie reikalauja geresnės tvarkos, teisybės ir gresnės visai žmonijai, gerovės, lygybės visiems!

Darbininke! ar ilgai tu klaidziosi nežinėj, ar ilgai pasigandėsi savo pašelpinėms draugijoms ir apdraudimo (asekurocijos) susivienijimais į kur atliekamąjį skatikėlį dedei, kad ligoje turėti pragyvenimui būdą, kad mirus liktų našlaičiams keletas tokiu būdu tavo sutauptų dolerių, ar ilgai da tu nesuprasi, kad esi visuomenės narys, valstybės pilietis ir turi nuo tos visuomenės, nuo tos valstybės pareikalauti, idant aprupintų tavo gyvenimą, apsaugotų tavo gyvastį ir sveikatą?!

Turint prieš akis tą baisy dasbininkų klesos padėjimą, tas surėdymo neteisybes ir sykiu matant tų darbininkų plėčių jų minių apsileidimą ir nesusipratimą, tik skausmo šauksmai veržiasi iš krutinės, tik sąaros temdo regratį ir sprangina balsą, kad priežastis to visko guli pačioje žudomoje, išnaudojamoje ir besielių niekinamoje darbininkų minioje, kuri žodžius teisybės su nesuomoniū juoku išklausus, seka toliaus paskui savo naikintojus, dagi gindama kelią, kuris ją veda tik prie nelaimių ir pražuties, nors išsigelbėjimas nuo to yra taip lengvas, o taip daug reiškiantis, — nes reikalinga tik susivienyti į vieną proletarijato politišką organizaciją, tik suprasti jos siekius ir savo balsu rinkimuose patvirtinti jos statomus reikalavimus. Pakol to savo reikalo darbininkų minios nesupras, pakol vis leis ant savęs išnaudotojams viešpatauti, pakol gyvuos kapitalistiškojo surėdymo tvarka, patol tukstančiais žus darbininkų gyvastį, patol bus tukstančiai našlaičių — ubagų, patol liesis žmogiškas kraujas ir neteisybė juoksis iš žmogiškos kultūros.

J. B. S.

Suvirsum 400 darbininku zuvo.

Pereitame «Kovos» numeryje trumpai paminėjome pasibaisėtiną nelaimę kasyklėse Cherry miestelyj, Illinois valstybėje, bet negalima pamiršti ją, nepaminėjus plačiau, kadangi tai nelaimė, kokios da nemini Jungtinių Valstybių kalnakasystės istorija.

Atsitiko ji lapkričio 13 dieną po pietų iš priežasties blogos priežiūros, kas leido užsidegti sukrautam šienui, ugnis pasiekė parako sąkrovą ir baisi eksplozija palaidojo, kaip menama, 460 darbininkų.

Burelis žmonių, kuriems pasisekė pabėgti iš mirties nasrų bando apsaugoti scenas, kokios buvo miestelio Cherry požemėje, bet žmogiškas liežuvis neįstengia įvaizdinti nemačiusiems baisenybių katastrofos požemėje.

Aplink išileidimo į kasykles šimtinės žmonių minios nerimsta laukiant per naktį rytojans, kada keta būti atidaryti išėjimai ir išimami nelaimės aukų kūnai. Niurklūs varpų gaudimai suslieja į vieną meliodiją raudų ir sielvartų našlių ir našlaičių, kurių vyrai ir tėvai, broliai ar giminaičiai pasielieka degančiose kasyklėse. Uždaryti visi išėjimai iš kasyklių, kad užtroškinti jose gaisrą, išblaško laukiančiųjų vilties vaizdus, vien palieka sielvartą. Blaškomos sielvarto ir gailesties sprauginamos motinos, moteris, dukters bei seseris, raudoja laužydamos rankas, kad negali pult pastutiniu kartu uors jau ir nejaučiančios vyro, sunaus, tėvo ar brolio krutinės, kad apmalšinti savo sielų sopulius. Ir girdisi tamsoje nakties vienas nenutylantis vaitojimas, lyg kad jūrės bangų užimas.

Čia bei ten sėdi ant dregnos žemės lyg suakmenėjusi moteris, glaudžianti prie savo apnuogintos krutinės kūdikį, kurs dreba nuo šalčio ir knerkia.

Žinia apie baisią nelaimę greit apibėgo visa apielinkė. Iš vi-

sur pribuna drąsuliai, trokštanti eit gelbėti iš degančių ir užkamštytų kasyklių žmones. Pradeda gabenti iš apielinkės vandenį, nes prie kasyklių iš kapitalistų rupepingumo ir atydumo nėra jokio rezevoaro. Iš Mendota miesto, iš kur pradėta gabenti vandenį gesinimui gaisro, pribuvo geležinkelio superitendentas su 11 gydytojų ir su visais greitos pagalbos ligonbučio daiktais.

Gaisras kasyklėse pasidarė 1:30 val. po pietų, kada mechanikas John Cowley, valdantis elevatoriu nusileido į kasykles su šieniu. Šienas užsidegė nuo žibintės jam besileidžiant. Cowley pasiekęs antrą galeriją nuvertė degantį šieną, stengdamasis nurist į klaną vandens, esantį toje galerijoje, bet pirm negu tą padaryt suspėjo, kita galerija momentališkai užsiliepsnojo. Smarki sriovė oro, traukianti link šafto, akiesmirksnyj abi galerijas pavertė į du pilnus ugnies liepsnų kaminus, atkertant kelią išėjimui ir iš kitų galerijų. Cowley da suspėjo nors ir per liepsnas išokti į elevatoriaus kletką ir iškilti oran. Parako eksplozija ir kamuoliai dūmų išsiverčiant iš šafto, sujudo visą miestelį; į kelias minutes apie 1500 asmenų subėgo prie kasyklių. Atsirado didvyriai, aukaujanči savo gyvastis, kad gelbėti gyvastį kitų. Tarp tų pirmutinis Dr. L. B. Howe tuojaus užklausė, kas pasiryžta sykiu su juo leistis į kasykles. Atsirado 13 drąsulių ir daktaras Howe su jais nusileido žemyn. Didvyriai! Tik viens iš jų sugrįžo atgal — dr. Howe, visi kiti pražuvo liepsnose ir dūmuose. Iš tu buvo: F. White, H. Stewart, R. Clark, J. Shears ir J. Stecy—anglekasiai; Th. Barliff—miestelio pačtorius; J. Slott ir D. Formenti—verteiviai; J. Brundy—kasyklių direktorius; Al. Norberg, Izaak Lewis ir John Food.

Nesuprnatamu būdu išvengė mirties dr. Howe, kuris dagi išgelbėjo 25 anglekasius iš kasyklių. Cowley, kuris su gelbėtojais nusileido į kasykles sako: «Nuleidau juos į pirmutinę galeriją. Kas ten buvo nesugebiu apsaugoti. Liepsnos susimaišė su kamuoliais tirštų dūmų, maišėsi, kaip pragare. Rodosi, kad reikalavo, kad traukčiau juos augštyn, bet aš signalo nesupratau. Laukiau kad atsivestų kelis išgelbėtus žmones. Kada pagaliaus paleidau elevatorį augštyn išvydau dešimt žmonių kletkoje. o 3 ant viršaus jos—visi buvo negyvi, gyvais iškepti. Nors amžius gyvenčiau, ne galėsiu užmiršti išžiūros jų veidų. Matomai mirė baisiausiose kaučiose.

Kas buvo su dr. Howe—nežinau. Išėmus lavonus iš elevatoriaus gurbo, nusileidau vėl. Ugnis ir dūmai toj valandoj nebuvo taip smarkūs. Šešis kartus nusileidau, šešis kartus iškilau ant žemės paviršiaus, su kožu sykiu iškeldamas vos kvepuojančius ar jau negyvus žmones. Išgelbėtų tokiu budu buvo dvidešimts penki. Kada po to ugnis vėl pradėjo verstis, nieks jau į elevatoriaus gurbą neatėjo.

Kokiū keliu dr. Howe išsigavo iš to gyvo pragaro, negaliu pasiprotėti. Dr. Howė apsaugo tik apie didvyrstę jo draugų iš kurių Aleksandras Norberg ilgiausiai laikėsi, atnešdamas į gurbą keturis mirštančius darbininkus, bet galiaus pats krito be gyvasties. Kiti klausiami nieko apsaugoti negali, nes likę be sąmonės nesugebi primint sau baisenybių paveikslu. Kiti tik verkia ir negal žodžio pratarti. Viens iš išgelbėtų, atgavęs sąmonę, sako: Pasklydus po visą požemę riksmam «gelbėkite», pastveręs už rankos savo vaiką, kurį pirmu kartu buvau nusivedęs į darbą, per dūmus ir ugnį bėgau linkui šafto, bet pajaučiau, kad kūdikis klumpa ir tylstančiu balsu šaukia «tėveli gelbėk». Kūdikis krito, o tėvą be sąmonės iškelta augštyn.

Daugiausiai žuvo italų, lenkų ir lietuvių. Per namus pereję rado, kad truksta 460 žmonių. Užsakyta 300 grabų, nes, rodosi, mažai iš likusiųjų kasyklėse galima bus rasti gyvais. Spėjama, kad kai—kurie darbininkai galėjo išsigelbėti nuo mirties bėgdami į žemutiniąsias galerijas, kur ugnis nesiekia. Tačiau, kad gesinimui ugnies užkamšyta visas oro pervedas, kad užtroškinti gaisrą, o sykiu turėjo užtrošt ir nesudegę žmonės. Po 36 valandų kankinančio laukimo, ugnis likos pritroškinta. Traukyje sekančios dienos

tris kartus bandyta atidaryt išėjimus ir paleisti oro varytojus, bet vis tik dūmai pradėjo verstis.

Kai—kurie iš apielinkės fermerių patėmiję būk požemėje girdis tuli atbalsiai, kas reikštų, kad likę gyvais žmonės signalizuoja. Bet tai abejotina viltis.

Gelbėtojai apsišarvavę tam—tikrais kostiumais (kuriais dėvi nusileidžiant į jūrės gilmes narai) su elektros smarkia šviesa nusileidę į kasyklės, rado galerijas tuščias, pilnas dūmų, kad ir elektrybė nepersviečia toliau kaip per kelis žingsnius, kitar atitakta kruvas lavonų. Viskas da neištirta ir stovi nežinėje.

Kalnakasių unijų sąjunga likusioms našlėms ir našlaičiams iš savo izdo paskyrė 5 tūkstančius dolerių. Našlių liko mažiausia 200 ir apie 1000 našlaičių. Rodosi bus tai didžiausia nelaimė, kokia kada—nors atsitiko Jungtinių Valstybių kasyklėse. Pradedant nuo 1884 metų šiaip persistato tos baisios nelaimės, atsitikusius iš priežasties kapitalistiško «rupepingumo».

1884 metais,	kasyklėse	Santa Fe Mine, Kan.	žuvo	100
1891	„	Mammoth, Pa.	„	110
1892	„	Osage County, I. T.	„	200
1900	„	Red Ash, W. Va.	„	150
1900	„	Pleasant Valle, Utah	„	300
1902	„	New Castle, Colo.	„	200
1902	„	Fraterville, Tenn.	„	200
1903	„	Hamta, Woyoming	„	175
1905	„	Virginia City, Ala.	„	152
1907	„	Jacobs Creek, Pa.	„	228
1907	„	Consolidtted Monogua, W. Va.	„	300
1907	„	Monogua, W. Va.	„	398
1908	„	Marianna, Pa.	„	125
1909	„	Bluefields, W. Va.	„	100
1909	„	Cherry, Ill.	„	460

SOCIJALIZMO KURSAS.

LEKCIJA II.

Kapitalistiska ekonomija.

Naudingumas. Pirmą, negu pradėsime kalbėti apie suvartojamą vertybę, reikia paminėti, kad čia nekalbama apie gyvenimą tarp Eskimosų tolimuose šiauriose, bei apie gyvenimo budą Robinsono Kruzoe ant nežinomos salos, vien apie žmones gyvenančius šių dienų draugijoje. Prie to čia kalbama tik apie paprastus suvartojamuosius daiktus, kurių išdirbystė gali vis augti ir augti be galo. Tie suvartojamieji daiktai yra beveik 99 nuošimčių viso pasaulio turto. Iki šiol daugelis paviršutinių rašėjų daugiau atydos atkreipia į senus paveikslus senovės artistų, į Stradivariuso smuikas, į brangius akmenėlius, į senovės krasos ženklelius bei senovės vaikų žaislus, negu į daiktus, kurie kasdien žmonijos vartojami.

Tokiems senovės liekanų daiktams tik turčiai priduoja didelę vertę, bet ištikrųjų jų naudingumas žmonijai visai menkutis.

Kada kalbėsime apie tų suvartojamųjų daiktų padalinimą, tai kalbame tik apie padalinimą išdirbtų daiktų vertybės tarpe įvairių ypatų, pavyzdžiui: uždarbį—tarpe darbininkų, nuomas tarpe žemės savininkų, procentus tarpe skolinančių kapitalą, naudą ar pelną tarpe kapitalo savininkų ir t. p.

Naudingumą arba vartojamą vertybę reikia suprasti kai-

po dalyką, kuris pakakina žmonijos reikalavimus. Ekonomistai visai nerupi, kaip tas reikalavimas yra teisingu reikalavimu; šioj valandoj mums lygiai degtinė, ir kokaina (apmarinantis vaistas) taip pat naudingi, kaip duona ir auksas. Kiekviena prekio rūšis turi savo ypatingą naudingumą.

Naudingieji daiktai skiriasi savo vertybėmis arba kokybe ir negali būti lyginami pagal daugumą. Negalima pasakyti, kad bušelis anglių mažiau ar daugiau turi vertybės, negu bušelis kviečių, kadangi kiekvienas iš tų daiktų turi ypatingą naudingumą tam-tikram tikslui.

Vertybė. Vertybė, arba naudingumo svarumas suprantama kaip dalykas, kuris leidžia vieną suvartojamąjį daiktą apmainyti ant labiau bei mažiau naudingų daiktų. Kaina reiškia vertybę apkeičiamo vieno prekio ant kito bei ant tulo skaičiaus mažiau naudingų daiktų.

Civilizuotose draugijose beveik visas išdirbtas produktas apskaitomas arba mainai stovi ant pirkimo ir pardavimo su pagelba prekius atstovaujančių pinigų, visai nepriklausomai nuo to ar kaina yra išmokėta pinigais, vekseliais bankos popieriais bei atsilyginimo sutartim. Praktikoje kaina tulo prekio yra pinigų suma, už kurią parduodami yra prekiausiai. Pinigai gi yra tam-tikru prekiu arba prekių atstovaujančiu daiktu, įstatais bei papročiais pripažintu kaip budas apkeitimo vieno prekio vertybės ant kito.

Prekių vertybę atstovauja beveik visuose kraštuose auksas ir sidabras kaipo metalai, kurių išdirbimo vertybė atsako daug didesnių daiktų išdirbimo vertybei.

Senų laikų ekonomistai vertybę vadino «naturališka kaina», per kurią suprato kainą, kokia darosi turgavietėse. Kai kuriuose atsitikimuose vienas naudingumas gali but apkeistas tas žemesnės bei augštesnės vertybės naudingumu, bet abelnai imant tie visi atsitikimai užlaiko tarp savęs bendrą lygsvarą ir naudingums arba prekių vertybė kaina vis lyginasi.

Reikia atskirti vertybę nuo naudingumo. Įvairių prekių naudingumas dalinasi į daug rūšių ir kokybių ir dėlto vieno prekio toks pat skaičius negali atstovėti kito prekio tokio pat skaičiaus vertybės, bet įvairių prekių vertybė gali but tos pačios kokybės ir gali buti apmainoma ant lygios sau vertybės.

Miltų vertybė, prilygstanti 1000 dolerių kainai, lygi vertybei alaus, kurpių, žibalo bei deimantų kaštuojančių 1000 dolerių. Negalime pasakyti, kad švarkas labiau naudingesnis už kepalą duonos: matarijalskai vienas jų negali atstoti kito. Tačiau galima pasakyti, kad švarkas šimtąsyk brangesnis, negu kepalas duonos, nes švarką galima parduoti už 5 dol. vertybę, o duonos kepalą nusiperkat už 5 centų vertybę. Tai yra mainomoji vertybė.

Kas daiktams suteikia vertybę?—Vien naudingieji daiktai turi vertybę. Jeigu koks—nors daiktas nepakakina žmogaus kokio—nors reikalavimo, toks daiktas neturi vertybės. Tačiau ne vien naudingi daiktai turi vertybę. Oras yra naudingas, bet neturi vertybės. Pati vertybė nepriguli nuo naudingumo laipsnio. Žuvis irgi naudingos turtingoj vandenyne šalyj kaip ir dideliame mieste, bet jų vertybė mieste kur kas didesnė, negu pajuryj ar ežerinėj apielinkėj.

Jeigu kiekviens iš mūsų galėtų turėti iš Tukstančio ir

vienos naktų raganišką Aladino lempą ir galėtų gauti, ko tik užsimano, žodžiai «vertybė» ir «kaina» netektų jakios reikšmės ir ekonomijos mokslas liktų nereikalingu.

Vertybė turi tik tai tie daiktai, kurie naudingi, ir kuriuos įgauti reikalingas sunkesnis bei lengvesnis triusas. Vertybės didumas priguli ne nuo naudingumo kokio—nors daikto, bet nuo triuso sunkumo dėl to daikto įgyjimo.

Vertybė ir kaina. Vertybė yra labiau abelnas supratimas, kaina gi—lyg kad paliudijimas tos ar kitos vertybės. Idant suprasti kas tai yra vertybė, turime pirma iširti, kaip tveriasi kaina.

Kaina kokio—nors prekio gali buti įvairi toj pačioj vietoj ir tuo pačiu laiku. Tas kainos nelygumas priguli nuo reikalavimo skubumo perkančiojo ar parduodančiojo, bei nuo nežinojimo vieno ar kito, kad kitoj vietoj galėjo tą prekių brangiau parduoti, ar pigiau nusipirkti, o taipgi tas priguli ir nuo ypatybių pirkėjo ar pardavėjo.

Bet tokie atsitikimai visgi gali buti tik išėmimais, kad pardudantis džiaugiasi, jog «puikiai pasisekė» prekių parduoti, o pirkėjas apsižiurėjęs, keikia, jog pardavėjas jį apsuks.

Paprastai, pardavėjas stengiasi, kad savo prekius kuobrangiausiai parduoti, o pirkėjas, kad kuopigiausiai nusipirkti. Tas daro, kad kaina užlaiko lygsvarą. Musų noru čia yra iširti dalyką kodėl kainos, atstovaujančios prekių vertybę, buna nevinodos, bet tankiai mainosi.

Kaina prekio beveik kasdien tai kyla, tai puola žemyn; tas paeina nuo įvairių sąlygų ir atsitikimų, stokos bei pervišio prekių, nuo apmąstytos iškalno spekuliacijos arba nuo pritrūkimo pinigų; nuo tikrų bei sumislytų netikrų žinių apie faktus, krie padaro įtekmę ant busiamo turgaus. Tąjį kainos svyravimą peržiūrėsime toliaus.

Yra labiau abelnos ir pastovesnės kainų atmainos, kylančios iš kitos priežasties. Visi prekiai perkami ir parduodami už auksą ir sidabrą, o jų vertybės yra pasakytos tuose metaluose.

Bet ir aukso vertybė mainosi panašiai, kaip ir kitų prekių.

Kada auksas brangsta, visi kiti prekiai rodosi atpigsta kada aukso vertybė pakyla, kaina kitų prekių nupuola.

Paminėjus apie tokios rūšies kainų mainymąsi, galima savoto atydą sukonzcentruot ant paprastų kainų atmainų.*)

Klausimas dėl peržvalgos įgytų žinių.

1. Šalininkai ir priešininkai socializmo tankiai sako, kad socializmas neišvengtinus. (Herbert Spencer).

Tačiaus socialistai stengiasi priskubinti socializmo užstojimą.

Kaip išaiškysite tą pasirodančią priešgynybę? Kokiū budu galime suprasti «Neišvengtinumą» socializmo?

2. Kaip seniai maž—daug, atsirado kapitalistiškoji sistema? Kada apsiviešpatavo subrendusioj mašininėj pramoniojoj? Kokiame pasaulio krašte pirmiausiai išsivystė? Kuo skiriasi kapitalistiškos sistemos išsivystymas Amerikoj nuo jos išsivystymo Europoj.

*) Labai gerai būtų perskaityti pirma knygelę Karoliaus Markso „Vertybė, Kaina ir Peinas“, specialiai parašyta dėl užginėjimo tvirtinimams, kad pakėlimas mokesčių darbininkams, būtų priežastis pakillimo produktų kainos.

3. Ką suprantan
dirbysitę pardavimui
vieną ir kitą Amei

4. Washingtono
bo ir daug žmonių
brūkimas ant prastų
tik išsudavo jo prosen
tikmas iš tokio audimo
5' Išsirinkite vien
jums žinomų ir b
dalyvaujančių fat

MAČIAU aš
Išrodiai
Tavų akių žvil
Žibėjo idėja šv
Su purp
Su liaur
Ir žodžia
Kalbėjai
Sakiai:— Jei li
Ir dvasia nerim
Jeigu likimo au
Atmink!— tavę
Žinok, ka
Galėsi ra
Lankim:
Ir liaudie
Kalbėjai tu man
Tų žodžių klaus
Jie širdj pasiekė
Tavę apkabinti l

... Ir s
Išnyko ka
Vėl šaldo
Vėl liūdži
Tik siaučia juodo
Kasžin ar saulutė
Vėl kyla nerimsta
Kas minčių tą bai
VII. 09.

Islanda y

Kalbių apie piktus darbus
sanktas pradės teisintis,
Panašiai ir «Draugas» prad
sivystė už prisidėjimą pr
nugalbydamas įvairių
sistumą to mokslavyrio,
sąsopus sutiks, kad už t
būti pasmerktas. O tos i
sistemojo Ferrero, tai mo

lempą ir galėtų gauti, ko ir «kaina» netektų jakinėtų nereikalingu.

ti, kurie naudingi, ir kurtinengvesnis triusas. Vertybų gumo kokio—nors daiktai, bet įgyjimo.

ta labiau abelnas suprantamos ar kitos vertybės. Iš me pirma iširti, kaip tvirt

gali būti įvairi toj pačioj vėsinos nelygumas priguli

o ar parduodančiojo, bei kitotj vietoj galėjo tą patį ipirkti, o taipgi tas priguli jo.

gali būti tik išėminiai kad ciai pasisekė» prekių pardavog pardavėjas jį apenka

giasi, kad savo prekių ko lygsvarą. Musų nori atstovaujančios prekių mainosi.

lien tai kyla, tai puola r atsitikimų, stokos bei iškalno spekuliacijos ar

bei sumislytų netikrų ant busiamo turgau.

oliaus.

vesnės kainų atmainos, krekiai perkami ir parduobės yra pasakytos tuose

rosi panašiai, kaip ir kit

visi kiti prekiai rodo atpina kitų prekių nupoes kainų mainymų, gūmų prastų kainų atmainų)

valgos įgytų žinių.

kai socializmo tankiai (Herbert Spencer).

iasi priskubinti socializ

odančių priešgynybę. Kgtinumą» socializmo, atsirado kapitalistinio brendusioj mašininėj pntete pirmiausiai išsivystišsivystymas Amerikoj

3. Ką suprantame per «išdirbystę suvartojimui?» ir «išdirbystę pardavimui». Atrasti pavyzdžius, paveiksluojančius vieną ir kitą Amerikos šių laikų ekonomiškam gyvenime.

4. Washingtono laikuose visa drapana buvo rankų darbo ir daug žmonių gražiai gyveno užsiimdami audimu. Darbininkas ant prastų staklių galėtų išsausti šandien tiek, kiek išsaudavo jo prosenis 18 metųimtyj. Kodėl šandien darbininkas iš tokio audimo negalėtų pragyventi?

5. Išsirinkite vieną iš mašininės pramonijos šakų daugiau jums žinomų ir bandykite išskaityt visas rūšis darbininkų, dalyvaujančių fabrikos produktų išdirbystėj.

(T. B.)

LAISVEI.

FANTAZIJA.

MAČIAU aš tavę sapnuose,
Išrodiai tu man taip kilta!

Tavų akių žvilgiuose

Žibėjo idėja šventa!

Su purpuro rūbais gražiais,

Su liaurų vainiku rankoj,

Ir žodžiais jausmingais—saldžiais

Kalbėjai man toj valandoj—

Sakiai:— Jei liūdnums užeis,

Ir dvasia nerims ir dejuos,—

Jeigu likimo audros sužeis—

Atmink!— tavę nieks nepaguos!...

Žinok, kad per dyglius aštirus

Galėsi ramumą atrast,

Laukimus pasiekti šventus

Ir liaudies troškimus suprast.

Kalbėjai tu man dar ilgai—

Tų žodžių klausytis geidžiau...

Jie širdį pasiekė giliai—

Tavę apkabinti bandžiau...

Ir dingai.....

.....
...Ir sapnų vaizdai,

Išnyko kaip dūmai erdvėj...

Vėl šaldo man širdį ledai—

Vėl liūdžiu tamsioj nežiuoj...

Tik siaučia juodoji naktis...

Kasžin ar saulutė pakils...

Vėl kyla nerimsta mintis:

Kas minčių tą bangą užpils...?

22. VII. 09.

S. Strzdas.

Islenda yla is maiso.

Kalbėk apie piktus darbus, o žmogus, kurio sąžinė juos jaučia, nešauktas pradės teisintis, pasirodo kuo yra.

Panašiai ir «Draugas» pradeda nerimti, pradeda teisinti katalikų bažnyčią už prisidėjimą prie nužudymo profesoriaus Ferrero, sugraibydamas įvairių klerikalistų laikraščių nuomones apie nužudymą to mokslyvio, tvirtindamas, kad kiekvienas bešališkas žmogus sutiks, kad už tokias piktadarystes kaip Ferrero, turėjo būt pasmerktas. O tos piktadarystės, tai mokyklos įsteigtos nužudintojo Ferrero, tai mokslas priešingas valdžiai ir krikščionių tikėjimui.

Ypač baisiausiu bažnyčiai buvo Ferrero mokyklose mokymas: «Visų neteisybių, kurias kenčia žmonės—priviligiruoti arba pavargusieji, — priežastis randasi tikėjime į viršprigimtają esybę ir santykiuose tarp žmonių ir religijos įvestuose».

Už tos teisybės skelbimą bažnyčia mat turėjusi prisidėti prie nužudymo profesoriaus Ferrero, visai pamiršdama apie septintą Maižiaus prisakymą.

Teisybę bažnyčia šandien vadina anarchistišku mokslu, pavojingu bažnyčiai ir valdžiai, stovinčioms ant prievartos, melo ir išnaudojimų.

Prieš teisybės skelbimus ir apginimui valdžios ir bažnyčios «Draugas» su pasišventimu išžengė, plėtodamas melą ir kvailindamas savo skaitytojus.

Pirmiausiai turime keletu tikrų faktų parodyti, ką rėdomas ir leidžiamas kunigų «Draugas» gina ir paskui «Independent'ą» kartoją, kad Ferrero mokyklų mokslas turi būt visas pasmerktas, nes jis sako, kad viso žmonių skurdo ir priespaudos priežastis yra bažnyčios mokslas, tikėjimas į viršgamtiską esybę. Ir kuogi tas tikėjimas yra? Kuo yra bažnyčios mokslas? Gana pažvelgti į to tikėjimo išsivystymo istoriją, kad persitikrinti kuo jis remiasi ir kad tai yra ne «dieviškas», bet žmogiškas ir dagi nelabai išmintingas ir teisingas veikalas. Pradedant nuo seno testamento biblijinių pasakų ir baigiant bažnyčios dogmatais ir apeigoms, visas yra neparemtu mokslo faktais sumislijimu. Tačiau čia tik privedu faktus iš krikščionybės ir katalikybės istorijos, parodančius, kad visas, į ką bažnyčia liepia tikėti kalpo į dieviškus prisakymus, apreiškimus ar dievo sunaus Jezaus Nazareniečio, praminto graikų devaičio Christo vardu, palikimu, bet pačių gudresniųjų žmonių sutaisyta dėl išnaudojimo ir valdymo kitų. Į tą viską, į ką liepia katalikų bažnyčia tikėti, pirmieji krikščionys nė sapne nesapnavo tikėti. Po Jezaus gimimo įvykdyta:

68 metais.— Panaikinimas apiapiaustymo ir žydiško uždraudimo kaslink valgių.

120 metais.— Įvykdytas šventinto vandens; permąinymas šventadienio nuo subatos ant nedelios.

150 metais.— Pradžia Kristaus kulto, t. y. kylimo jo dievybės.

157 metais.— Įvykdytas bažnytinių pabaudų ir ekskomunikos (iškeikimo).

325 metais.— Pripažinimas dieviškos dvejbės (tėvo ir sunaus; (i tris šimtus metų po jo gimimui Krikstų pripažinta dievu).

350 metais.— Pradžia apaštaly ir kankintinių kulto; įvykdytas garbinimo paveikslų ir stovylių ar stabų.

381 metais.— Pripažinimas dieviškos trajibės (tėvas, sunus ir dvasia šventa).

433 metais.— Pridavimas Kristui žmogiškos ir dieviškos gimties arba gamtiškos dvejbės.

550 metais.— Įvykdytas paskutinio aliejais patepimo; įvykdytas švenčių mergelės Marijos.

593 metais.— Įvykdytas tikėjimo į šveistuvę «čyščiu».

653 metais.— Skylimas krikščioniškos bažnyčios iš prtezasties, kad graikai nenorėjo sutikti su Romos popiežijos užgyrimu, jog dvasia šventa paeiua ir nuo sunaus, tikint, kad tas sunus prasidėjo iš tos šventos dvasios. Pasidarė Romos katalikų ir Graikų stačiatikių bažnyčios.

691 metais.— Įvykdytas ceremonijos mišų.

750 metais.— Įvykdytas lotyniškos liturgijos (lotyniškos kalbos mišų laikime).

794 metais.— Frankfurto sinodas uždraudžia atsišaukinėti į šventuosius.

950 metais.— Popiežius Jonas XV pripažįsta šventais daugelį mirusių asmenų ir įvykdo motinos Jezaus kultą, kaipo motinos dievo.

1015 metais.— Vertimas kunigų ir vienuolių prie celibato (bepatystės).

- 1074 metais.— Popiežius Grigorius VII—tas įsako kunigams celibatą.
- 1119 metais.— Įvykymas atlaidų už nusidėjimus.
- 1200 metais.— Pradžia hostijos kulto.
- 1204 metais.— Užmanymas inkvizicijos teismų.
- 1225 metais.— Įvykdytas priverstinis ausinės išpažinties, kad su tos priemonės pagalba išnaikinti abejojančius apie religijos dievotiškumą.
- 1264 metais.— Popiežius Urbonas IV įvykdo šventę dievo kūno.
- 1563 metais.— Trydento Soboras nutaria, kad romos—katalikiškos bažnyčios steigimas jau galutinai užbaigtas, t. y. kad tikėjimas jau subudavotas ir bažnyčia galutinai suorganizuota.
- 1854 metais.— Apskelbimas dogmato apie nekaltą prasidejimą Jėzaus motinos. Taipogi pripažinta, kad ir Marijos motina Ona nekaltai pradėjo.
- 1864 metais.— Popiežius Pijus IX—tas iškeikia pasaulinį mokslą.
- 1870 metais. Apskelbimas dogmato popiežiško neklaidinimumo.

Ir tas viskas bažnyčios skelbiama kaipo viršgamtiškos esybės įsakymai, į tą viską bažnyčia liepia tikėti kaipo į viršgamtišką esybę, o mokslą, kuris atskleidžia teisybę ir parodo tas religiškas nesuomones bažnyčia iškeikia ir stengiasi su pagalba žmogūdės valdžios naikinti šviesą, bet ar tas jai nūsiseks—tai jam turbūt abejotina ir greičiau atsidurs už «pragaro vartų», negu įstengs suklaikyti žmonijos tobulinimosi ir žinystos progresą.

Kad šiandien klerikalai negina tikėjimą kaipo moralybės filozofiją, bet tik kaipo temdinimo valdymo ir išnaudojimo priemonę «Draugas» beabėjo supranta, o supranta tatau jau ir plačiosios minios. Veltui įkalbinėti joms kas yra baltu, kuomet jau jos mato, jog yra juodu.

«Draugas» N17, redakcijos pastabose gieda *Requiem in pace* L. S. Sąjungai, nors ta da gyvena, auga stiprėja ir plėtojasi. Pergreit «Draugas» džiaugiasi, kad socialistų sąjunga «gaišta pati savaimi»...

Gal «Draugas» norėdamas nugaišint tą sąjungą ir stvėrėsi melo plėtojimų, kad piudinti žmonės, bet labai apsirinka, kad to nieks nesupras ir į paskelbas tikės. «Draugas», visai nebudamas socialistų draugu, nežinia iš kur semia patirimus, kad «Sąjunga neikiiek neina stipryn: ji puola, gėdingai puola žemyn. Dėlko?

Paslapties čia nėra jokios. Pagalios ją viešai apskelbė «Dagis». Mat «Draugas» remiasi «Dagio» apskelbimais, kitaip gal būtų patėmijęs, kad pasitraukimas dviejų ar trijų sąjungos narių nereikiška da jos puolimo, nes į tą laiką keturissyk tiek naujų kuopų susitvėrė. Jeigu į mėnesį laiko susitvėria po 3 bei 4 naujas kuopas, tai, rodosi, trijų narių pasitraukimas nė mažu—mažiausios žymės silpnėjime sąjungos nedaro, bet aptenč. Bet «Draugas» plėtoja aiškų melą ir kunigiškai šmeižia. Ir štai ką toliaus pasakoja:

«L.S.S. nesiseka, dėlto kad jos siekiu buvo ir yra ne socialistas, bet kitkas. Vieni vadina save socialistais dėlto, kad nori būti «pirmieviais», kiti dėlto, kad parodyti pasauliui, jog ir lietuviai nėra socializmo klausime užsilikę užpakalyje civilizuojojo pasaulio, kiti dėl žemesnių tikslų (verteivis, agentas, neprigulmingas «kunigas» ir t. t., kad daryti «biznį» iš socialistų),—bet atsirado ypatinga rūšis žmonių, ką skelbia ir platina socializmą dėlto, kad daro iš to pragyvenimą. L.S.S. pirmiau Liet. Soc. Partija) atsirado, kuomet Rusijoje (ir Lietuvoje) virė revoliucija. Aukos revoliucijai plaukė gausiai. Žinoma, reikėjo jas padalyti tarp veikiančiųjų partijų. Aukų padalijimas sukėlė vaidus tarp socialistų ir ir tautininkų — bet visgi socialistams tekdavo levo dalis. Socialistai siuntė Amerikon vieną po kito savo atstovus, kurie netik rinko aukas revoliucijai, bet iš jų ir gyvena. Socialistams ir jų Sąjungai buvo piutis. Kilo jie, kaip ant mielių; kėsino-

si net paimti į savo rankas visas Amerikos ne klerikaliskas organizacijas. Jau čiup—čiupt! (sulygink išrinkimą referendumo keliu S.L.A prezidentu F. J. Bagočių)... tik štai revoliucija Rusijoje pasbaigia, o su jos žlugimu nustoja plaukti aukos į revoliucijos fondą. Nereikia aiškinti, kad neturint kuo dalinties, pradėta piautis už likučius. Griebtasi dar prie S. L. A.—bet socialistai buvo jau įkirėję. Pralaimėję ant visų punktų, socialistai pradėjo dar labiau krimties viens su kitu—ir Sąjunga įra.

«Drauguti» per greit da giedi amžiną atsilsį, visai netinka katalikybę atstovaujančiam laikraščiui skelbti išlaužtus iš piršto melus ir apšmeižas, nes lenda yla iš maišo ir pasirodo, kad «Drauga» reikia priskaityti prie eilės tų, kurie neapkenčia progreso, lašvės ir šviesos, kurie liepia gerbti kruvynuosis autoritetus, išnaudotojus ir vergintojus žmonijos.

Rodosi, taip pat, kaip kunigija norėtų išnaikinti pasaulinį mokslą, taip «Draugas» norėtų išnykimo laisvos minties ir socializmo, kurie tarpe lietuvių plėtojasi ir kunigeliams perstato liūdną ateitį.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

46. Pasiremiant ant pranešimų nuo 20 kp. ex—sekretoriaus P. Bukšnaičio ir IV—to rajono sekretoriaus J. M. Balčiuno, tai 20 kp. dėlei priežasties išvažinėjimo draugų nustoja gyvavus.

49. 19 kp. įnešimas linkui S—čių prigulėjimo prie Atlas Trading Ass'n pasiūstas P. K—tui.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildomojo K—to Tarimas No.12.

P. K—tas susivažiavime 31 Spalio 1909 m. peržiūrėjo visus dokumentus link rinkimų. Ir, iš atžvilgio, jog iš užklaustųjų kandidatų daugelis atsisakė nuo kandidatuos, tai į tulas įstaigas liekasi tik po du kandidatus, bet kad trumpumas laiko nepavėlija atidėti rinkimus iki bus užklausta tie, kurie gavo tik 6 ir mažiaus balsų nominacijoje (k. t. į redaktorius 2 b. į sekr. 6 balsų), tad nutarėme leist kiek yra apsiemusių į tas įstaigas, nes mažai gavusieji balsų draugai, kartais ir tik iš vienos kuopos, neturi užtektiną užsitikėjimą S—je, apie jų kompetentiškumą, idant būtų galima statyti juos rinkimų kandidatais.

P. K—to nariai { J. Kačergius
P. Norkus,
M. M. Račiulė

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Ar gali sąjungai užkenkti?

Kartas nuo karto išgirstame šuktelėjimą, jog tai iš vienos, tai iš kitos pusės apsiereiškia grėsiantis sąjungai pavojus, iš šalies ne-taktikos vienų ar kitų. Ir tame nieko įstabaus nėra, tai paprasti kovos apsiereiškimai. Jie negali grėsti pavojum sąjungai. Ginčiai buvo ir bus ir jų iš žmonių tarpo neprrašiši, kaip nepadarysi, kad visi žmonės vienai paprastai. Tie ginčiai paprastai yra tarpe vadovaujančių ir norinčiųjų vadovauti. Bet didžiama sąjungoje visgi eina savo keliu neiškrypdoma iš savo vėžių.

Tačiaus negalima pagirti tų norinčiųjų vadovauti organizavimo sąjungoje kokių tai ypatingų atskalų ar šakų—būtent frakcijų; nepagirtinas yra socialistų dangstimas radikalų vardais. Pasirodžiusios su savo užmanymais mūsų naujos frakcijos siekia, nors gal ir pačiai frakcijai nesuprantami, bet sąjungai kenksmingi, ardanti jos tvarką. Frakciją tikrai galima prilyginti prie Amerikos

Mūsų

Tylėjo, tylėjo—bet pag

kokiu ten «nauja» sąjun

ijos suorganizavimo koi

pastangomis vykdyti

ikrą «sąvaldybos dvasi

jos—veikti.... O š vei

Mat sąjungoje veikia vi

(supra-k frakcijos dikt

no radikalų ir galima ti

ryldos formą, o vykdyti

kos ne klerikaliskas organizavimas ir rinkimų referendumo klausimai. Štai revoliucija Baniūnų kiti aukos į revoliucijos formos dalinties, pradėta plauti... — bet socialistai buvo socialistai pradėjo dar... a yra.

atsili, visi netinka... i išlaužtus iš pirmo... pasirodo, kad „Draugai“... kenčia progreso, laisvės ir s autoritetus, išnandotųjų

orėtų išnaukinti pasaulio... laisvos minties ir... tunigeliams perstato likimą

RAKALAI.

nešimaj.

no 20 kp. ex-sekretoriaus J. M. Balčiūno, tai... nostoja gyvavus. regulėjimo prie Atlas Tn

ro Sekr. Aug. Puris.

as No.12.

09 m. peržiūrėjo visus... jog iš užklaustųjų... tai į tulas įstaičius... as laiko nepavilija... ro tik 6 ir mažians... skr. 6 balsų), tad... s, nes mažai gavusių... s, neturi užtektinai... lant būtų galima stajti

ui (J. Katerina, P. Norka, M. M. Balčiūn) ro Sekr. Aug. Puris.

enkiti?

mą, jog tai iš vienos, tai... gai pavojus, iš šalies... tabaus nėra, tai paprasti... vojum sąjungai. Gintai... įsi, kaip nepadaryti, kas... paprastai yra tarpe... t didžiama sąjungoje... žių.

y vadovauti organizant... r šakų—būtent frakcijų... radikalų vardais. Prie... os frakcijos siekti, nei... jungai kenksmingi, n... prilyginti prie Amerik

«Civic Federation», kuri yra susitvėrusi su tikslu trukdyti Amerikos Darbo Federacijos besiplėtojimą. Vienok visokie bandymai klaidinti darbininkų organizacijas liks be pasekmių. Tačiau ir radikalai tarp mūsų turi patįs savaimi išnykti: nes tai bergėždis pastangos reformuoti kovos programą ir taktiką, ką pasaulio proletarijatas priėmė ne be kritikos ir dagi vispusiškios. Ir laikymasis jos negali būti vienpusišku.

Sąjungą pagimdė kapitalizmas ir ją augis ir stiprijs pakol pats kapitalizmas gyvuos ir genijališkiausios pastangos nukreipti ją nuo kelio, kuriuomi žengia pasaulio susipratęs proletarijatas, liks vis be pasekmių, tik tulam laikui gali padaryti nesutikimą ir suriute, bet tą greit permato didžiama ir pasilieka ant savo tikro kelio.

Nesmagu yra kalbėti, kad tą kalbą reik nukreipti priešais draugus, priešai sąjungos narius, bet negalima ir tylėti, kad matosi, jog tuli iš jų siulo klaidžias priemones, kurios seniai atmestos ir atgyvenusios savo laiką. Radikalizmas — tai buržuaziniai pasiulijimai.

Jeigu radikalai mūsų sąjungoje nori gauti sau pasekėjus, privalo pirma pakelti minios ekonomišką stovi, privalo iškovoti daugiau politiškos laisvės, kad tą galėtų pasiekti mokslą ir persiminti pilnos žmogaus laisvės idėja, tik ne radikalizmu... Bet brukti ką kitą po priedanga radikalizmo tai pati frakcija turėtų suprasti, kad yra negalima, kol neapveiksime su pagelba politiškes ir klesų kovos kapitalizmo palaikytojų—valdžios ir buržuazijos. Geriau pradėtąjį darbą varyti toliaus, užpakalį savę paliekant jį atliktu, negu nuo pradžios vienu šuoliu peršokti ant jo pabaigos, paliekant minias nesusipratime ir tokiame padėjime, kokiame jos yra. Kas paviršutiniai žiūri į dalyką, gali pripažinti ir frakcijos siekius užpraktiškus, bet laipsniškai gilinantes į mokslą, į kovą už išsiliosavimą į patį žmonijos minių gyvenimą ir pasižiūrėjus į praities istoriją, randama visai ką kitą. Randama darbininkų kovos istorijoje daug panašių užsekarščiavimu pas tulus elementus karštesnio temperamento, bet tie užsikarščiavimai vis patįs atvėsta ir kaip putos dingsta. Ir tų elementų užmetinėjimas, kad socialdemokratija nerevoliucionizuoja minių, kad nepriskubina evoliucijos bėgio irgi nepamatuos. Prirėngdami minią prie socijališkos revoliucijos suprasdinant ją daug šparčiau žengiamo priekyn, negu sukeliat jos žemuosius jausmus, kad po to, kaip Francūzijos radikalai, pasinaudoti ir mažumai viešpatauti ant didžiumos.

Ig. Rdmnas.

Mūsų «Radikalai».

Tylėjo, tylėjo—bet pagaliau pasirodė. Štai «Kovos» N. 44 kokia ten «nauja» sąjungoje susitvėrusi frakcija, arba tos frakcijos suorganizavimo komitetas, išžengia su savo tikslais—būtent pastangomis vykdyti tarpe konservatyviškų sąjungiečių tikrą «sanvaldybos dvasią» (!!) ir prie pirmo pasikėsinimo ant jos—veikti... O šventas prastume!

Mat sąjungoje veikia vienpusiškumai, neleidžianti mažumai (supra-k frakcijos diktatorystei) didžiumą valdyti. (To tik nuo radikalų ir galima tikėtis, kad naikinti demokratiškos savyvaldos formą, o vykdyti viešpativimą mažumos ant didžiumos).

Taigi nors tokius frakcijos tikslus Veik Kamiteto susivaziavimas panaikimo, bet kaip jie patįs sako, frakcija nesiliaus ir toliaus besidarbavus. Nereik jokių komentorių (paaiškinimų)... Pasirodė, kad be ardymo sąjungoje tvarkos frakcija negali iškentėti, reik veikt, reik traukti savo pusėn šalininkus

persikrikštijus, arba kitų kailiu apsidengus. Vyrūčiai, nesidangstykite svetimoms skraistėmis, jeigu jums rupi sąjungos gyvavimas ir plėtojimas, nes dangstymasis svetimais vardais aiškiai parodo, kad sąjunga nepasiganėdinate ir norite jos tvarką, jos pamatus išgriauti ir tvirti naują,—nesutinkančią su šalies socialistų, nė su viso pasaulio socialdemokratijos principais,—atskalą. Socialistams pasivadinti radikalais, tai reiškia sutikti su radikalų darbais Francūzijoje, kur nuo 1887 metų tų radikalų mažuma viešpatauja ant didžiumos, sutikti su darbais radikalo-ministerio Millerando, kuris 1900 metais sustreikavusius darbininkus paliepes kariumenei skersti baginietais, sutikti su radikalų ardymais Francūzijos darbininkų organizacijos. Žodžiu sakant radikalų darbus pasaulis labai gerai žino ir biau risi jais kiekviens neapkenčiantis viešpativimo mažumos ant didžiumos, o mūsų socialistų dalis nesigėdi prasminti radikalais ir su tuo vardu dagi girtis visuomenei. Ar jie patįs nežino ką reiškia radikalai, armano sąjungiečiai nežino. Ir tokie žmonės nori buti sąjungos tvarkvedžiais—vadovais!... Liudna.

Nemanau ginčytis su drg. Graičiūno užtarėjais, nė teisingis prieš Sinkaus ir Menkučio-Baniūlio užmetinėjimus man geismų giedojimų... Kada kalbu, tai negiedu, kada kalbu apie sąjungą, nekalbu apie revoliucijos raukšles... Radikalams matyt viskas sumišusiu persistato.

S. Strazdas.

Lenku Socialistu Partijos Pranešimas.

«Kovos» redakcijon P.P.S. Centro Komitetas iš Varšavos priisuntė su prašymu patalpinti «Kovoje» sekantį atsišaukimą arba pranešimą draugų socialistų žiniai:

«Draugai Darbininkai!

«Revoliucijinė Frakcija» neseniai atsibuvusiame savo susivaziavime nusprendė pamesti iki šio laiko nešiojamą vardą ir priimti mūsų partijos—«Polska Partja Socialistyczna», apart to plėtoja ji melagingas žinias, kad mūsų organizacija negyvuoją, bei kad frakcija su ja susivienijo.

Yra tai bandymas savintis partijos vardą, negirdėtinas netik visų šalių socialistiškų partijų istorijoje, bet abelnai politiškam gyvenime. Pažymim tokį pasielgimą, kaipo *handitizmo akty*, dėl padarymo partijoje suirutės, kuri išeitų frakcijos nesuomonio veikimo naudai.

«Mes esame ta partija, kuri revoliucijos metais 1905 ir '06 žengė priešakyje judėjimo, kuri davė gyvybę pirmajai masinei darbininkų politiškaai organizacijai, kuri padėjo pamatus profesionaliniam judėjimui, kuri sutvėrė socialistišką presą (laikraštiją). Ji šiandien kontrrevoliucijos metu stovi sargyboj Revoliucijos idėjų igyjimų, saugoja nuo dvasios nupuolimo ir nuo sielvarto veikimo, varžiai rišasi su visais masinio judėjimo ir masinės organizacijos apsireiškimais ir tokiu būdu steigia po kontrrevoliucijos išardymo atgimusiai socialistiškai organizacijai pamatus, remianties peireitų kovų patirimais.

Frakcija yra pasekme *porevoliucijinio* suirimo. Gali ji šlietis prie visokių užvardijimų, gali dangstis įvairiausiomis skraistėmis: kiekvienas pažįs po narve tikrą jos veidą. Visas jos veiksmas, visi jos darbai ir mintįs taip jai charakteristiškos, taip skiriasi žodžiuose ir darbuose nuo tikros partijos ir nuo idėjos jos *fraktiškumas* kad joks bandymas susipratųj nesuklaidįs. Vardas gali persimai-nyti, dalykas lieka tas pats.

«P.P.S. liks P.P.S., Frakcija liks Frakcija. Darbininkų visuomenė tą naują frakcijos bandymą plėtoti partijoje nesutikimą ir suirutę, priims kaip niekšišką pasikėsinimą ant jos susipratimo,—ir su pasipiktinimu ir panikinimu atmes.

Dėl atskyrimo P.P.S. išleistos literatūros nuo pasivadinusios tuo pačiu vardu frakcijos išleidimų, mes žymėsime savo partijos antspauda.

Variava, Rugsėjo, 1909 m.

P.P.S. Centro Komitetas.

Ar ne tą patį ir mūsų sąjunga gali pasakyti apie frakcija, persikristijusia radikalų frakcija? Persikristijimas reiškia mūlinimą sąjungiečiams akių,—norą prieiti prie nesuprantančių reikšimo «radikalas», o su to pagalba ardyti sąjungoje priimtus principus, taktiką ir tvarką. Čia ir gi reikia suprasti kaip pasikėsinimą ant sąjungiečių susipratimo. Mūsų pasirodžiusioji frakcija aiškiai parodė norą diktoriauti sąjungoje, klaidinti sąjungos narius ir griauti darbinikišką organizaciją savo pažvalgų klaidingumo dėlei.

Atėitis parodys ar sąjungiečiai supranta, kas sąjungai reikalinga, o kas pavojinga, ar vis pro tarpinščius žiūrės į savo reikalus ir susipratimą. Jau rodosi užtekų juokdariaut.

Realizuokime savo idėjas.

«Kovas» Nr. 44 tilpo straipsnelis apie socialistišką taktiką, ir ištikrųjų ten daug teisybės pasakyta, mes vis svajojame ir už nuomonės vaidijamės, vietoj imtis praktiško darbo. Sąjunga, balsavimo klausimu permažai rupinamės, nors tas yra svarbiausias. Reik daugiau veikti ekonomiškai ir daugiau politikoj dalyvauti, nes kitaip mes vis stovėsime vietoj ir tarp savęs barsimės.

Anglai socialistai visai kitaip veikia, nes nors užsiima ir teoretiskais socializmo reikalais, bet daugiau veikia praktiškai, išnaudoja kiekvieną progą, kur tik mato, kad galima bus patraukti žmones savo pusėn. Pasidarbavus socialistams, pagelbstint Omahos miesto gatvekarių aptarnautojų streiko kovoj, šiais rinkimais socialistiškai kandidatai Nebraska valstijos gavo balsų kur—kas daugiau. Dauglas apskirtyje, pavyzdžiui socialistų kandidatas E.J. Morrow savo balsais perviršijo demokratų kandidatą, nes gavo balsų 4,812, o demokratas 4005 balsus. Republikonas trimi tukstančiais perviršijo socialistų kandidatą.

Irgi reikia pastebėti, kad iš susipratusiųjų labai didelis nuocimtis yra ateivių ir daugiausiai be pilietišku popierų, kurios mums susipratusiems ir yra pirmutiniu ginklu, kad pakelti save kiek augščiau medegiškaai ir sustiprinti pamatus kovos už tolesnį išsiluosavimą. Tuotarpu pas mus viskas nepradėtas baigiama. Su tokia taktika nedaug ką laimėsime.

A. Kubilus.

Montrealiečių Atydai.

Draugai darbininkai ir darbininkės! Visi esame darbininkais, visi priklausome prie darbininkų klesos, kuri yra vergusi ir išnaudojama kapitalistiškos sistemos, daraučios laiku nuo laiko bedarbes, kad privarginti ir išalkinti darbininkų minias, o paskui turėti sau nuolankius algos vergus nestatančius darbdavėjams jokių savo žmogišku reikalavimų, besidžiaugiančių, kad gautu darbu gali apsiginti nuo bado.

Tokią bedarbę, tokį kapitalistų bandymą sunaikinti darbininkų klesos reikalavimus katik praleidome, nors da nevisi užmiršome apie tas sunkinybes, kokios mūsų gyvenimui padarė ta bedarbė, bet daug—daug yra tokių, kurie by tik gavo darbą, nieko nebemastant vėl senoviškai gyvena, nepaisėdami, kad gal neužilgo ir vėl tas pats atsikartos, kad vėl reiks kentėti badą, vargą ir skurdą. Ne tada laikas aimanuoti, kada bėda ant sprando užtupė, bet reikia rupintis, kad apsisaugotom «bėdos». Darbininkų padėjimas eina kasyk blogyn.

Ir tas viskas kyla tik iš priezasties dabinių klesos nesusipratimo, tik dėlto, kad darbininkai pasilieka tamsoje ir ne susiprartime, kad nesirupina suprasti savo reikalų ir kame jų galybė.

Kada visų pasaulio kraštų darbininkai vis labiau ir labiau juda, vis labiau stengiasi susiprasti, neatsilikime ir mes bet jungkimės į viso pasaulio darbininkų vienybę, kad savo bendromis pajiegomis prašalinti netikusį žmonijos surėdymą. Tą atlikti darbininkų klesa gali tik per apsišvietimą ir savo bendrų reikalų supratimą. Bet kaip apsišviesime ir susiprasime be mokslo, be skaitymo. Mokslas nuo mūsų atimtas, nes mokykla mums buvo uždaryta ir uždaryta pasilieka. Bet ar negalime mes apsišviesti bent pavišutiniai, kad suprasti darbininkų klesos bendrus reikalus. Taip, tikrai galime, tik reikia noro. Turime susitverę darbinikiškas kuopeles, išnaudokime tat savo apšvietos naudai. Savo susirinkimuose vieni kitus galime šviesti, galime pasikalbėti ir svarstyti savo reikalus, galime steigti knygynelius ir skaityklas, galime už mėnesinę 25c. duoklę gauti kas savaitė savo darbinikišką laikraštį, kuris yra geriausiu mokytoju mums darbininkams. Todėl draugai, lietuviai ir lietuvaiteš kaip vienodam padėjime esanti darbeninkai, vienykimės, lavinkimės ir švieskimės, kad sykiu su viso pasaulio proletarijatu galėtume stoti kovon už žmonijos išsiluosavimą, kad greičiau priskubinti teisingo surėdymo užstojimą, kad prašalinti skriaudas, skurdą, bedarbę ir nelygybę, arba viso pikto ir visų nelaimių priežastis, kurios slėgia ir spaudžia pavergtąją žmoniją. Dėlto darbininkai visų šalių vienykimes, nes per tat nieko neprastosime tik savo vergijos pančius, o mums liekas budavoti naujas pasaulis.

J. K. M.

Kalnio Laiškas.

Brangus drauge! Turėjau šiandien laimę, jog palikau aplankyty man milinčių draugų. Kaip linksma pasidarė man ant širdies, kada regėjau tris ypatus stovinčias prieš geležines duris mano kambario, kurių gal ir paties liepieraus spēka negalėtų išlaušti.

Bet tuom sykiu man rodėsi, jog esu laisvas ir kvepuoju tyru oru, tik džiaugsmingi sopuliai suspaudė mano širdį ir paspringau griaudžiom ašarom, todėl užsilakydamas nuo verksmo ir šnekėt mažai galėjau.

Kiek aš turėjau jums dėkavoti už jūsų prietelišką rūpesnį dėl manęs, vienok būdamas nuliūdime, nuo kurio ir mano galvoj visos mintis susipainiojo, kad negalėjau atiduoti pritinkančios padėkavonės.

Nors daleistina aplankytojams su kalniu šnekėti valandą lai-

bet kalnui ta valanda is
 litų regėti stovintį už gel
 pasišnekėti, da melu bū
 da malonu būtų links
 Tik štai pasigirsta l
 mes nuo durų ir eiti lauka
 duris atsisveikinimui,
 už geležinių durų ma
 emiai ilgio, tris skersio.
 Tai tik tada pasijunti, jo
 vopuliais paneria nuliūdi
 laiki lauki atėities.
 Tegul jūs, draugai, nei vi
 žaui nelaimę, kad nereik
 ir nuliūdimas, kaip man.
 Niekvne manė kaip tik
 mano gyvenimas trumpi

Haecker'

Zmoni

atėitis iš XIII ir XIV r
 Sulletu

Nuo to laiko netekai
 mainytės, negaliu užsk
 ano dvasia trokšta laisvės.
 pyje, kad jau yra žmonės
 siuje jau nuo šimto mel
 vybės bendrumą ir bre
 tina) bei Valdensai, t. .
 kvotojų draugijos
 pas mumis Italjos žemėj r
 jone prisijungė atvirai
 ir turėdami su ja slap
 galia. Tai yra brolių sk
 vada vadina patoreniečiais
 plėtojosi ir prie jos
 tina). Skelbėjų sąjungo
 tibus—Gerardas Segare
 tina) tengia savo keliu ir
 tarpe žmonių. Kada ap
 man pasidarė pertroškul
 kelbėju eiles, kad kovot
 oja procesijoje išvydau ani
 rimai pasibaigė. Pameč
 zinidėjimų ir nusprendži
 au, kad be tavęs negalėsiu
 es visu gyvenimo taku.
 rimos Kotrinos vienuly
 tad tik greičiau gauti vietą
 dabar žinau kuo esu ir ko
 antiki eiti erškėčiuotu g
 bėjai kančių, vargo ir kov
 —Eina su tavim, ein
 ka, tik patiksiva ant m

ko, bet kaliniui ta valanda isrodo tik kelioms sekundoms, da linksma būtų regėti stovintį už geležinių durų aplankytoji, dar malonu būtų pasiūnėti, da meilu būtų žiūrėti į veidą linksmos ir laisvos ypatos, da malonu būtų linksmintis jų priedelišku atminimu, bet kas tau! Tik štai pasigirsta balsas varpo, kuris reiškia atsitraukti visiems nuo durų ir eiti laukan, ir vos tik paduodi dešinę pro geležines duris atsisveikinimui, ir akiesmirksnyje pasimatatai bestovis vienas už geležinių durų mažame kambaryje, kurio yra keturi žingsniai ilgio, tris skersio.

Tai tik tada pasijunti, jog ašaros liejasi upeliais ir suspausta širdį sopuliais paneria nuliūdima, kuriame būdamas be perstojoimo valtoji ir lauki ateities.

Tegul jūs, draugai, nei vienas ligi savo amžiaus pabaigai nepakiunat į neiaimę, kad nereikėtų nė vienam iširti kalinio padėjimas ir nuliūdimas, kaip man.

Nuskynė manė kaip tik pražydėjusi žoliną, kad kiekviena diena mano gyvenimas trumpinasi.

J. Juok-kas.

Emil Haecker

Zmonių Karas.

Valzdelis iš XIII ir XIV metš. Socializmo Istorijos. Suleituvino J. B. S.

(TASA).

Nuo to laiko netekau ramumo. Neapkenčiau melo ir veidmainystės, negaliu užslėpti to, kas yra mano sielos esybė; mano dvasia trokšta laisvės. Nuo keliauninkų fraticelliu esu patyręs, kad jau yra žmonės, kurie atvirai stoja į kovą. Francuzijoje jau nuo šimto metų jie kovoja už laisvę, lygybę, už nuosavybės bendrumą ir brolybę, o jie vadinas «Lugduno Varguoliai» bei Valdensai, t. y. vardu Petro Valdenso, pirmutinio tų kovotojų draugijos įsteigėjo tarp Lugduno audėjų. O pas mumis Italijos žemėj nuo neseno gyvuoja tokia draugija; prie jos prisijungė atvirai daug fraticellių, o kiti simpatizuoja ir turėdami su ja slaptus santykius, remia ją pagal savo išgalės. Tai yra brolių skelbėjų sąjunga; juos žmonės paprastai vadina patoreniečiais. Patorijos audėjų tarpe sąjunga puikiai plėtojosi ir prie jos jungiasi net baudžiauninkai žemdirbiai. Skelbėjų sąjungos vadovu yra vyras teisingas ir darbštus—Gerardas Segarelis, kuris žiauriai persekiojamas, narsiai žengia savo keliu ir nenuoalsiai skelbia dievišką mokslą tarpe žmonių. Kada apie tą viską patyriau, tai vienuolyne man pasidarė pertrošku! Nusprendžiau pamesti jį ir stoti į skelbėjų eiles, kad kovoti su jais ir skelbti kiltą mintį. O kada procesijoje išvydau aniuolą vienuolės rubuose, mano svyravimai pasibaigė. Pamečiau vienuolyną, nepadaręs jokiu pasizadėjimų ir nusprendžiau prisitarti prie tavęs, nes jaučiau, kad be tavęs negalėsiu gyventi, kad tu eisi sykiu su manim vienu gyvenimo taku. Persirėdęs į berno rubus atvykau į šventos Kotrinos vienuolyną ir apsiėmiau sunkiausius darbus kad tik greičiau gauti vietą ir tokiu budu buti arti tavęs. Tai gi dabar žinai kuo esu ir ko trokštu. Margarita, sakyk man: ar sutinki eiti erškėčiuotu gyvenimo keliu sykiu su manim, ar nebijai kančių, vargo ir kovos už šventus žmonių reikalus?

—Einu su tavim, einu su karžygiu žmonių, priimu viską, ką tik patiksiva ant mūsų sunkaus kelio, nes man užvis-

ką esi brangesnis; trokštu dalintis su tavim vargus, kančias, persekiojimus, skausmus, laimes ir džiaugsmus, esiu sykiu su tavim kovot ir mirt.

Ilgai da sidabrinis mėnulis klausėsi tylių kugzdėjimų Dolcino su Margarita, kuriuodu atskirti geležinėmis grotomis svarstė dalykus ir budus pabėgimo iš vienuolyno.

Sekanti naktis buvo tamsi ir vėjinga. Apie pusiaunaktį ištiko audra. Smarkus lietus pradėjo sriovėmis lietus iš debesų, žabai raizė juodas padanges ir perkunijos trenksmai be pertrukio bildėjo. Dvi ypatai, apsisiautę skraistėmis nepaisant to visko apleido šv. Kotrinos vienuolyną užpakaliniais varteliais ir dingo nakties tamsumoje.

Skelbėjai.

Su nuostaba ir žingeidumu praeinantieji apsisotoję žiūrėjo Medyolano gatvėse žmonės lyg į neparastą kokį reginį. Ant asilo nugaros sėdėdama jojo viduriu gatvės nepaprastai graži moteriškė, o šale ėjo, vesdamas už kamanų asilą, tolygiai gražus, našus jaunikaitis. Da niekad čia nematyta taip gražios žmonių poros; apšviesti nusileidžiančios saulės rausvais spinduliais išžiūrėjo jiedu stebuklingais, tat ir žiopsojosi žingeiduliai į juodu lyg į kokį nežemišką apsiereiskimą.

Keliauninkai apsisoto net gale miesto prieš vargingą grintelę. Moteriškė nušoko nuo gyvulio, o jaunikaitis savo lazdos galu pabarškino į duris.

Durjs greit prasivėrė ir tarpduryje pasirodė da nesena moteris, bet veidas jos buvo suvytęs ir visas paveikslas suvargęs.

—Įeikite. Nors varginga pastogė, bet priėmimas mielas. Giakomai, nuvesk asilą į kutę ir paduok jam šieno.

Apie dešimčio metų vaikišcius greit pasigriebę tingų gyvulį už kamanų nutempė į kutę. Nepazįstamieji įėjo į grintelės vidų.

—Sveiki sveteliai!—tarė vyriškis sėdintis prie staklių.—Beabejo esate kelionės nuvarginti ir išalkinti. Sėskitės ir pailsėkite, kol mano žmona pagamys jums užkandį.

Audėjo žmona netrukus ant stalo pastatė bliudus su duona, sviestu, surium ir figomis, o taipgi kružą su vynu. Atsilankiusieji, raginami šeiminingės, pradėjo valgyti, o pertraukęs savo darbą audėjas vėl pasiėmė už jo. Staklės pradėjo judėti, minamos pakojės girgzdėti ir muštuvai beldėti, šaudyklė pradėjo smarkiai nardyti iš vienos pusės metmenų į kitą. Audėjo moteris zingiaidžiai slaptomis žiūrėjo į du jaunus žmones, o kad vyras užimtas darbu negalėjo šnekėtis su svečiais, ji lyg išteisindama jį už tylėjimą, pradėjo apskinėti apie vyro sunkų ir mažai pelningą darbą, apie sunkų padėjimą audėjų ir apie išnaudojimą pirklų, kurie labai pigiai už darbą temoka, o reikalingus gyvenimui daiktus brangiai paroduoda.

Kad svečiai pasistiprino valgiu, audėjas, kurį jo žmona vadino Klaudju, pašikėlė nuo staklių ir prabilo:

—Gerai pataikėte, nes šiandien vakare bus susirinkimas, kalbėsias žmogus, kurį, kaip man rodosi, norite matyti. Draugijos brolis yra man pranešęs apie jūsų pribuvimą ir pasakę pas ką keliaujate. Štai atsitikimas suteikia progą, kad savo kelionės tikslą greičiau pasiekėte, negu tikėjotės.

Atėjus vakarui Kleudjus nuvedė Dolciną su Margarita į susirinkimą, kuris buvo artymoj giraitėje.

(T. B.)

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skalitinė yra senojo skalčiaus, antroji — naujojo.)

Lapkričio Mėnuo.

23-6—1868m. Mirė perkrikštas vyskupas Siemaška, garsus unijotų ir katlikų persekiotojas Lietuvoje.

24-7—1875m. Mirė Becker revoliucionierius,

22-8—1894m. Sumaskolinimui lietuvių Maziukuose pastatyta cekvija.

26-9—1641m. Mirė garsus tepliorius von Dyck.

28-11—1718m. Švedų karalius Karolius XII. nušautas.—1896m. Sudas ant Jaroslavlio darbininkų, už kurių skerdimą caras pagyrė kariavus.

29-12—1796m. Kotryna daro iš Lietuvos kunigaikštystės guberniją.—1812m. Bėgo Napolėonas per Kauną.

30-13—1545m. Visuotinas bažnyčios susirinkimas Tri-dante.—1831m. Sudas ant Lyono (Pražucz) maištininkų.

Rezoliucija.

1. Kadangi Ispanijos valdžia, veikdama po vadovyste ir su-lyg nurodymų Romos-katalikiškos bažnyčios, nužudė greta dau-gelio darbo žmonių ir pedagogų bei pasišventusį žmonijos gerovei mokslinčių profesorių Francisco Ferrer'ą.

2. kadangi Fr. Ferrer netik nekurstė žmonių į ginkluotą su-killimą ir pats jame nedalyvavo, bet savo raštais ir darbais neskyk skelbė, kad, kaip Ispanijos, taip ir visų Vakarinės Europos tautų ateitis priklauso nuo tų tautų apsišvietimo, o ne ginklo;

3. kadangi Ispanijos valdžia, nužudžiusi Ferrer'ą, sunaikino jo raštus ir spaustuvę uždarė visas jo įsteigtas ir pridabajamas mo-kyklas, buvusias po vada garsios Escuela Moderna, ir tuom išar-dė Ferrero užtiestą pamatą laisvai mokyklai,

męs, lietuviai socialistai VII rajono Lietuvių Socialistų Są-jungos, susirinkę į konferenciją m. Edwardsville, Pa. 29 X 1909 m., vienbalsiai pripažinome:

1) kad tas Ispanijos valdžios kruvinas aktas, atliktas ant Fr. Ferrero ir daugybės kitų tos tautos darbininkų yra baisus, nežmo-niškas politiškas prasižengimas prieš visą žmoniją ir lygynasi biauirmiems prasižengimams, kuriais ištisų metšimčių bėgyje at-sižymėjo Ispanija su katalikiškąja bažnyčia šventos inkvizicijos gadynėje;

2) kad tas prasižengimas puola nauja nenumazgojama dėme kaip ant dabartinės Ispanijos valdžios, taip lygiai ir ant katalikiškosios bažnyčios, kuri šiame atsitikime dar sykį sutėpė savo del-nus nekalčiausių žmonių krauju;

3) kad męs karštai protestuojame prieš Ispanijos valdžią ir abelnai prieš visą dabartinį surėdymą, kuris remiasi ant skerdimo nekaltų žmonių darbininkų ir tamsinimo bei išnaudojimo darbi-ninkų; dabarnykščiai atsitikimai pasaulyje mums ganėtinai tą išaiškina, ir

4) kad visas civilizzuotas pasaulis privalo atkreipti savo aty-džią į tokius atsitikimus ir privalo patraukti žmonijos teisman visus valdonus su jų tarnais, kurie pralieja žmonių kraują.

Po rezoliucija pasirašė:

Konferencijos pirmsėdis V. K. Račkauškas,
„ sekretorius J. J. Šunskis.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po-pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Tamaqua, Pa. Iš visų kraštų Amerikos yra pranešama visokios žinutes iš lietuvių darbininkų gyvenimo, bet iš musų jau beveik metai kaip nieko nesimato, rodos, kad jis su visais gyventojais išnyko iš pasaulio...

Gyvuoja da įsai, bet silpnai; darbininkiškas judėjimas be veik yra stojęs: nėra nieko tokio ypatingo pranešimui. Me-tai atgal susitvėrė čia LSS kuopa, išpradžios darbavosi gerai; surengė trisysk prakalbas, varė agitaciją tarp darbininkų, bet kada draugai pamatė, kaip yra sunku kautis su tamsa ir fanatizmu, nuleido rankas ir nebando nieko veikti, bet da biauirusi socialisto vardo (tiesa!)

Pati geriausia miestelio visuomenė vietoje eiti pirmyn, su kuopos organizatorium A. Ventskevičium priešakyje, zen-gia užpakalin. Dalykas tame: pradžioje spalio šių metų vie-name saliuone suėję sumušė du vyru taip, kad gydytojas turė-jo skylės galvoje užsiuvinėti ir paskui visus suareštavo ir visi užsismokėjo po 10 dol. pabaudos pas «skvajjerį», tai ve kaip musų susipratėl ai veikia, sarmata ir nosį iš namų iškišti visi tuojaus sako: «ve cicilikas eina, ei eik galvų skaldyt»... tokių tai garbė įgijo pas mus musų «socialistai».

Sunku dabar ką ir nuveikti, draugai vietoje darbuotis ir skint kelia prie laisvės, saliuuose apie stalus iš visų keturių kampų apsėdę plėškina kortomis, betraudami rudį, karti tai teisybė, bet tas tiesa!...

Darbai eina gerai, dirbame visas dienas ir naujai pribu-vusiem nepersunku darbas gauti. Butų labai gerai, kad čia atvažiuotų daugiau susipratę draugai, kurie nebijo dirbti ang-lių kasyklėse, gal prie didesnių spėkų galima butų atitaisyt padarytas klaidas ir pradėt kulturišką darbą.

St. Miliaskas.

Beloit, Wis. Čianykščiam miestelyj yra nemažas bure-lis apsigyvenusių lietuvių vedusių ir pavienių, bet vos keletas iš jų yra, kurie skaito laikraščius: «Lietuvą», «Saulę», «Žvaigž-dę» ir «Tėvynę». O apie škaitymą pažangesnės pakraipos laikraščių bei knygučių, kame mums nurodo priežastį musų darbininkų skurdo, sąrašų ir nelaimių, čia nesigirdėt. Užtad tarp daugumos iš jų viešpatauja bausis aptemdymas proto, parsidavimas, pasileidimas į dvasios purvyną ir nesupratimas savo reikalų apginti. Todėl nedvyvai, kad tarp čia apsigyve-nusių musų brolių, lietuvių nėra vienybės, darbininkiškos kuo pelės. O savo sunkiai uždirbtus centus neša į salinus. O at-sitikus krikštynoms ar vestuvėms, tainkiai susiskaldo sau galvas ir užsismoka paskui ant «korto». Čia darbai pradėjo eiti geriau, bet pribuvusiam iš kitur sunku gauti darbą.

Vieversis.

Montreal, Canada. Ir čionykščiai lietuviai parda-da brudžėti kulturiškoj dirvoj, paduodami vienas kitam ranką.

LSS. 84 kuopa s
ama kalbėtoji A. Ar
Žmonelių susiri
ai pagirtinai visi pas
Kalbėtojas pirmi
no pasekmes. Laik
monės labai pirk
naspirko. Toliaus ka
ninkų padėjimą. P
\$7.86c. apdengimui
kalbėjo aiškindamas m
ingė, nes buvo vėlus
sekančią dieną užbaigti
Sekančią dieną bu
je. Kalbėtojas čia
nyvystymų ir antgalo c
mo da reiškimą darbi
ngi parduota daug kn
skirta drg. A. Antuno
je ir apie kliubų ndži
ngi veikti. Žodžiu,
ma, kad tokių kulturos
surengti.

Kad musų 84 kp. n
ta parengti prakalbas, ka
mo prisidėti, ir kai—ku
mė paaukavo tam tiki
avo \$6 00, o lietuvių kli
nė. Labai mielas ir g
šv. Kazimiero dr—
A. 148 kuopai ir kliub
nėmą ir prisidėjimą pr
balti.

Rods prakalbų sureng
nų pinigų neužteko, t
ng pridėti.

Detroit, Mich. Must

«K.» N41 LSS 3 kuo
reikalaujant kalbėtoju
avo mėnesiniam susirink
Clevelandiečiais, idant m
je, nes ir męs gyvo žcdžio

Jau metai laiko, kaip č
nėrė kuopelę, kuri išsyk
oro noras veikti ir pasišve
pų, todėl labai geistina yr
nė.

Bet, kad iš Clevelando n
nė j «Kovos» redakcija,
nė gauti kalbėtojį, arba pat
nė sekančiu antrašu:

23 th St. Detroit, Mi

encijos.

do ir tik ant vienos pusės po-
bent dvi eilutes neužrašytas.
ne taip, kaip atsitiko, be ilgo
darbininkų gyvenimo vienuo.

Amerikos yra pranešama
ikų gyvenimo, bet iš mūsų
tato, rodos, kad jis su rimu

darbininkiškas judėjimas be
ypatingo pranešimui. Me-
iš pradžių darbuose gerai
agitacija tarp darbininkų,
sunku kantis su tamais ir
ando nieko veikti, bet da

omenė vietoje eiti pirmą,
skevičium priešakyje, ten-
džioje spalio šių metų vie-
1 taip, kad gydytojas tur-
kui visus suarešavo ir visi
pas «skvajjeris», tai ve kaip
ir nosį iš namų iškūti visi
eik galvų skaldyti... tikrai
jalistai».

raugai vietoje darbuotojų
apie status iš visų keturių
betraukdami raši, kam

isas dienas ir naujai pro-
Butų labai gerai, kad čia
ui, kurie nebijo dirbti ang-
ėkų galima butų atlikti
ką darbą.

St. Milianau.

iestelį yra nemažas bur-
pavienių, bet vos keliolika
Lietuvą» «Saulę», «Žvaig-
ą pažangesnės pakraipio
ims nurodo prietastį mūsų
ių, čia nesigirdėt. Užuol-
pasisus aptemdytas protas,
purvyną ir neapmintas
ai; kad tarp čia apsigy-
nybės, darbininkiškos kau-
ntus neša į salius. O ai-
inčiai susiskaldo su ge-
Čia darbai pradėjo ai-
ku gauti darbą.

Vicoria.

kščiai lietuviai parodė
mi vienas kitam ranką.

LSS. 84 kuopa spalio 24d. parengė prakalbas, parsikvies-
dama kalbėtojų A. Antonov.

Žmonelių susirinko pilna svetainė, o laike prakalbų la-
bai pagirtinai visi pasielgė.

Kalbėtojas pirmiausiai kalbėjo apie mokslą ir alkoholiz-
mo pasekmes. Laike pasilso pardavinėjo knygeles, kurias
žmonės labai pirkė, kad galima sakyti, kiekvienas po vieną
nuspirkė. Toliaus kalbėtojas kalbėjo apie socializmą ir dar-
bininkų padėjimą. Pertraukoje rinkta aukos, kurių surink-
ta \$7,85c. apdengimui prakalbų lėšų. Po to kalbėtojas vėl
kalbėjo aiškindamas moterų padėjimą, bet šio klausimo neuž-
baigė, nes buvo vėlus laikas ir kalbėtojas pavargęs, žadėjo
sekančią dieną užbaigti.

Sekančią dieną buvo susirinkimas lietuvių klubo svetai-
nėje. Kalbėtojas čia kalbėjo apie technikos ir mašinerijos
išsivystymą ir antgalo dabaigė apie moterų padėjimą. Išaiš-
kino da reiškimą darbininkų veluvos raudoną spalvą. Čia
taipgi parduota daug knygelių ir surinkta \$5.00 aukų, kurios
paskirta drg. A. Antonovui už jo sugaišintas dienas. Da kal-
bėjo ir apie klubų uždavinius ir ką jie gali visuomenei nau-
dingo veikti. Žodžiu, prakalbos paliko gerą įspūdį. Tik
gaila, kad tokių kultūros kėlimui susirinkimų tankiai negali-
ma surengti.

Kad mūsų 84 kp. neperdidelė ir jai rodėsi bus labai sun-
ku parengti prakalbas, kalbino kitas draugystes prie to suma-
nymo prisidėti, ir kai—kurios neatsiakė: Šv. Kazimiero drau-
gystė paaukavo tam tikslui \$6.00, SLA. 148 kp. taipgi, au-
kavo \$6 00, o lietuvių klubas antram vakarui davė savo sve-
tainę. Labai mielas ir garbus toks solidarškumo apsiereiš-
imas. Šv. Kazimiero dr—tei per jos pirmininką J. Kubilių,
SLA. 148 kuopai ir klubui išstariame širdingą ačiū, už tą pa-
rėmimą ir prisidėjimą prie bendro darbo žmonių supratimą
pakelti.

Rods prakalbų surengimo lėšos pasiekė \$22.95c. ir suau-
kautų pinigų neužteko, turėjo LSS. 84 kp iš savo izdo gan
daug pridėti.

J. K. M.

Detroit, Mich. Mūsų LSS. 116 kuopos draugai patė-
miję «K.» N41 LSS 3 kuopos iš Cleveland, Ohio, atsišauki-
mą reikalaujant kalbėtojaus, taipgi sumanė tą patį padaryti
ir savo mėnesiniam susirinkime mūsų kuopa nutarė susinešti
su klevelandiečiais, idant mums pagelbėtų susinešti su kalbė-
toju, nes ir mes gyvo žodžio traokštame, kaip ligonis gydyto-
jaus.

Jau metai laiko, kaip čia pas mus atsilankęs A. Antonov
sutvėrė kuopelę, kuri išsyk gana energiška veikė, nariuose
buvo noras veikti ir pasišventimas, bet palengvėle pradeda
silpti, todėl labai geistina yra prakalbos, kad pakelti draugų
dvasią.

Bet, kad iš Clevelando negauname jokio atsakymo, kre-
piamės į «Kovos» redakciją, kad ta nurodytų mums, kur ga-
lima gauti kalbėtojų, arba pats kalbėtojas malonės susinešti su
mumis sekančiu antrašu:

A. Rypkevičia.

939 23 th St. Detroit, Mich.

(Kuopos rengeočios prakalbas, kol nebus išdirbtas sajun-
gos keliaujačio organizatoriaus—propagandisto maršrutas, gali
kreiptis į visiems žinomą atvykusį iš Europos veikeją Kleofą
Jurgelionį, kuris tikrai gali atsakyti tokiems reikalams. Taip-
gi rekomenduojame L.S.D. Partijos Centro Komitet, delega-
tą A. Baranaucką, kuris jau Amerikoje. Galima dėl susinė-
šimo su mūsų paduodamais kalbėtojais kreiptis «Kovos» re-
dakcijon. Red).

Krasos Dežutė

Jonas Grigaitis. Apie Bridgeporto parapijos nesutikimus su
kunigu prisiųstų žinių sunaudoti negalime, nes sąjunga su paipi-
jomis nieko bendro neturi ir į jų reikalus negalime kištis. Kas
negali apsieiti be išnaudojančių juos kunigų, težinosi su jais. Tai
paprasti dalykai, iš kurių visuomenė jokios sau naudos negali iš-
traukti. Tas pats dedasi ir kitur parapijose ir jeigu gyvi atsitiki-
mai neatidaro tikintiems akiu, tai socialistų laikraštyje nėra
mažiausio reikalo rašyti, dagi taip plačiai.

M. J. Raynis. Su tuo dalyku turite kreiptis prie paties pre-
numeratų rinkėjo kun. V. Demskio. Męs nieko tame negalime pa-
sakyti. Rodosi kad veikalas «Inkvizicija» prirengtas spaudon ir
gal jau paduotas, bet tai ne mūsų dalykas.

Dr. A. L. Graičiunas. Tame klausime «Kovos» špaltos užda-
rytos. Prie to rašynėlis yra tik besikolijojimas. Sunaudot ne-
galime.

D. Klinga. Kadangi kalbėdami apie frakciją ir komitetus da-
lykas vis sukasi aplink Dr. Graičiuną, kol—kas sunaudot negalime,
reik laukti P. K—to decizijos, arba klausimo galutino išrišimo.

V. Katilius. Kadangi prisiųsdami aukavusių vardus, nepa-
minėjote kam pinigus skiriate. Meldžiu pranešt.

Biblijografija.

Krikščionys ir Raudonasis Gvazdikas. Dvi apysakos. Vertė
Pranas Siulelis. Spauda ir turtu «Darbininkų Vilties» Shenan-
doah, Pa., 52 puslapiai. Kaina 10c.

Tai Motana! Ką tik skaičiau, Draugai. Tris apysakos, pa-
rašė K. Jonišauskas «L. R.» Spauda ir turtu «Darbininkų Vilties»
Shenandoah, Pa., 27 puslapiai. Kaina 8 centai.

Trumpa lietuvių kalbos gramatika. Dėl lietuviškų mokyklų
Šiaur. Amerikoje, pagal Stuobrį ir kitus parengė S. P. Tananevi-
čius. Spauda ir lešomis «Kataliko» 3244 So. Morgan St., Chicago,
Ill. 102 puslapiai, drutais kietais apdarais.

«Byruten»—Laikraštis leidžiamas lietuvių naudai Tilžėje. Kai-
na metams 80 pfenigų. Atskiras numeris 10 pfenigų. Su prisiun-
timu į namus metams—1 marke 5 pf., atskiras num. 15 pf. Rėdy-
tojas ir leidėjas J. Vanagaitis. Eina 16 puslapių sąsiuvas (pavy-
dale knygučių 6×9 formato), spausdinamas gotiškėmis raidėmis.
Turinys pirmo numerio: Žodis į skaitytojus, Lietuvos nusidavimai
(Istorija), Ko laukia lietuvių skyrimo partija, Kaip galima suma-
žinti savo mokesčius. Širdingas pakvietimas, Iš Didžiosios Lietu-
vos, Kalbų žinovas ir prigimta kalba, Piktą valia, F. B. Paukšte-
lis (biografija), Karalius tarp kalinių, Antra motina, Šviesos gru-
deliai, Juokai, Apskelbimai. Turinys, kaip matosi gana turtingas
tarp jo yra gana svarbių mūsų gyvenimo klausimų. Spalva—tau-
tiška—patrijotiška.

LAIŠKAS | REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Sąjungos Turto peržiūrėjimo komisijos paduota, kad tarp kitų esu sąjungai skolingas: B.K. Radzevičia—\$4 00, nuo pereinamųjų metų (1908). Tiesa buvau skolingas, bet ne keturis, tik devynis dolerius. Tą savo skolą pasiūnčiau buvusiam Sąjungos išdėstiniui A.M. Stneliui Sausio (Jėnuary) 17 dieną 1909m. (Liudija Money Order'io duplikatas). Nesuprantu, kokiū būdu atokiuota 5 dol., o 4 dol. priskaityta prie mano skolos, kurią atmokėjau visą paminėtu laiku? Iš kur atsirado nauja mano skola, kurios neesu padaręs?

B.K. Radzevičia.

GARBI «KOVOS» REDAKCIJA:

Meldžiu mums paaiškinti šį klausimą: Ar priklausantis prie socialistų partijos laike balsavimo, gali balsuoti už republikonų ar demokratų kandidatus? Ar toksai narys gali prigulėti prie socialistų organizacijos?

F. Klimkevičius.

Joks socialistas iš principo negali balsuoti už kitokių partijų kandidatus. Balsuojantis už republikonų ar demokratų partijų kandidatus—yra provokatorium arba peržengiančiu socialistų principus ir jeigu būtų darodys, kad koks socija listas taip daro, jis tuojau tur but išskirtas iš socialistų tarpo. R d.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA:

Kadangi «Kovoje» korespondencijoje iš Athol, Mass., pa tėjiaujau, kad užmetama man melas, buk esu «Keleivio» N 39 rašęs, jog rengiant LSA. 117 kuopai prakalbos «Aušros Bro mo» M. D. draugystė nenorėjo nusamdyti svetainės be 10dol. Čia noriu tik atitaisyti klaidą: Tos draugystės buvo pareika lauta 10 dol. bet kad samdė tos pačios draugystės narys, tai gavo už tris dolerius. Aš taip buvau ir į «Keleivį» rašęs, bet redakcijai betaisant mano korespondenciją, išėjo visai kas ki kitas.

Senas Kudikis.

Draugai, ką turime daryti?

Peržvelgkite atskaitas, matysite, kad įplaukimai negali uždeng ti kasdieninių išleidimų. O kur skolos apmokėjimas. Tuli drau gai nurodinėja, kad administracija neprivalo «Kovoje» talpinti ne telsių apskelbimų. Bet ar tas daroma iš liuso administracijos no ro? Neatmokėjimas draugų užvilkų skolų priverčia jieškoti įvai rių šaltinių išlaidų apdengimui įplaukų, taipgi patis priverčia administraciją medžioti ir jieškoti įplaukimų, nors tas būtų ir iš apgavinių biznių garsinimo. Jeigu to nenorite, draugai, atminki te savo priedermes link organo ir sąjungos. Iš to pasinaudodami atžagareiviški laikraščiai skelbia sąjungos puolimą, o mes patis duodame jiems progą save apjuokti ir niekinti, nes nesirūpiname kaip reikia savais reikalais. Rods, negalima to sakyti apie visus sąjungiečius, nes kai kurie draugai netik ką agitacijos reikale gan veikia, bet ir savo mėsines duoklos stengiasi neužvilkti, bet re gulariškai mokėti, kas leidžia sąjungai stiprėti ir plėtotis, bet vis gi taip daro nedaugelis.

J. Naujokas padavanojo sąjungai kelesdešimts egzempliorių didelės knygos «Baltramiejaus Naktis». Jis sušelpė, duodamas progą ir patiems sąjungiečiams lavintis arba šviestis ir sykiu pa

remti finansišką sąjungos stovį. Nemažai naudos sąjungai daro ir tie, kurie «Kovos» spaustuvėi duoda spaudos darbus atlikti, bet vis da tokių žmonių neperdaug turime, kurie rūpintusi sąjungos gerove. Iš tos priežasties sunku yra užvesti spaustuvėj atsakan čius įrankius, reik varginti darbininkus kur—kas sunkesnėms dar bo sąlygomis, negu kad kapitalistiškoj dirbtuvėj, kas daro, kad laikui bėgant ir darbininkas sunku bus gauti. Kad užvesti atsa kančiai pašalinius darbus būtina reikalinga yra pajiega preso sukimui, nes darbininkui sukant su koja per dieną—tai tikra kator ga, o ir greit darbo atlikt negalima. Esant preso sukimui pajiegai daug sparčiau galima būtų atlikti darbus ir daugiau jų padaryti, kad jie apsimokėtų. Reikalas būtų spausdinti brošiures, rank raščių tam netruksta, bet kad jų namie negalima spausdinti dėl paminėtos priežasties, reik duoti kitur, kas brangiai atsieina, kad apsvarsčius net reikia visai ruo to atsisakyti. Elektra preso suki mui reikalinga. Be jos apsieit kasyk sunkiau darosi, dauginan ties pašaliniams darbams. Tas paliuosuotų organą nuo skelbimo įvairių biznių, kuopoms įvairius pašalinius darbus atiduodant dirbti sąjungos spaustuvėn, įplaukimai pasidintų ir nauda aiški.

Taigi draugai, atmindami, kad spaustuvė yra jūsų ir ji turi jums rūpėti, atkreipkite savo atydą į ta dalyką, skolingieji pasi rūpinkite atsisteisti bei sušelpiti tą reikalą kas kiek gali, kad galima būtų pradėti tvirčiau gyvuoti.

Nusibodo agituoti už rinkimą prenumeratų «Moteris ir So cializmas», o vienok pradėto darbo negalima numest neatlikus. Jis taip reikalingas! Draugai, rinkite prenumeratas, nes tą veika lą būtina reikia išleisti. Tam tikslui galima rengti Balius, Teatrus bei šiaip vakarus, iš kurių pelną galima skirti tam reika lui. Jeigu laukėme iki šiol, tai bent toliaus nepasirodykime apsi leidusiais, subruzkime darban. Reikalaujanti prenumeratos rin kimui kvitarijušų, kreipkitės administracijon.

J. Griuius, Administratorius.

PASEKMĖS BALSAVIMO RENKANT RAŠ. F. VALDYBĄ.

Kandidatai ant pirmiūnko.

V. S. Jokubynas iš So. Boston, Mass.....	8 bal.
V. Černiauskas, Springfield, Ill.....	8 „
J. Baniulis, Brooklyn, N. Y.....	6 „
M. Mikolavičienė, Minersville, Pa.....	5 „
J. Naujokas, Brooklyn, N. Y.....	2 „
J. S. Pruselaitis, Waterbury, Conn.....	2 „
K. Liutkus, Meriden, Conn.....	2 „
A. B. Strimaitis, Schuylkill Haven, Pa.....	2 „
T. Astramskas, Philadelphia, Pa.....	2 „
J. Banišauskas, Minersville, Pa.....	1 „

Kandidatai ant sekretoriaus.

P. Sinkevičius, Brooklyn, N. Y.....	16 „
M. E. Kapociūtė, Shenandoah, Pa.....	9 „
K. Arminas, Minersville, Pa.....	2 „
A. B. Strimaitis, Schuylkill Haven, Pa.....	2 „
J. B. Smelstorius, Philadelphia, Pa.....	2 „
J. Banišauskas, Minersville, Pa.....	2 „
A. Staniškis, Shenandoah, Pa.....	2 „
K. Šnuolis, Cedar Point, Ill.....	1 „
J. Šnuskiš, Scranton, Pa.....	1 „
A. M. Makauskas, Edwardsville, Pa.....	1 „
P. Mikolainis, New York, N. Y.....	1 „

Kandidatai ant išdėninko.

V. Balčiūnas, Shenandoah, Pa.....	9 „
P. Sinkevičius, Brooklyn, N. Y.....	6 „
A. B. Strimaitis, Schuylkill Haven, Pa.....	5 „
K. Brazys, Brooklyn, N. Y.....	4 „

A. Grybas, Seranton, Pa
C. Arminas, Minersville,
J. B. Smelstorius, Philade
J. Banišauskas, Minersvill
A. J. Žimontas, Chic
J. Živatkauskas, Scranton,
V. S. Jokubynas, So. Bost
M. Mikolavičienė, Minersv
W. Birštonas, Shenando
A. Vakra, Shenandoah, Pa

Kandidatai

Baniulis, Brooklyn, N. Y.
O. Širvydas, Brooklyn, N
Rudminas, Shenandoah, I
Karydas, New York, N.
R. Smelstorius, Philadelph
R. Kapociūtė, Shenandoah
Banišauskas, Hazleton, P.
R. Strimaitis, Schuylkill H
L. Jasiulevičius, Minersvill
J. Šiakiys, Shenandoah, Pa
Balčius, Chicago, Ill.....
Korkus, Passaic, N. J.....
Kamius, New York, N. Y....
Mikolavičienė, Minersville,
Banišauskas, Minersville, Pa
J. Jokubynas, So. Boston, M
C. Balčauskas, Scranton, P
K. Balčauskas, Cedar Point, Ill.....
Karydas, Chicago, Ill.....
Čiulius, Valparaiso, Ind.....
W. Birštonas, Shenandoah, Pa
Banišauskas, Scranton, Pa...
Banišauskas, So. Boston, Ma
V. Vals, Philadelphia, Pa...
Kandratavičius, E. Pittsburg,
Banišauskas, Tamaqua, Pa.....
Strimaitis, Pittsburg, Pa.....
Banišauskas, Minersville, Pa...
K. Kapociūtė, Minersville, Pa.....
Banišauskas, Springfield, Ill.....
Strimaitis, Minersville, Pa.
Banišauskas, Brooklyn, N. Y.....
Banišauskas, Mahanoy City, Pa...
Banišauskas, Valparaiso, Ind.....

Čiulius, Valparaiso, Ind.....
Banišauskas, So. Boston, Ma
V. Vals, Philadelphia, Pa...
Kandratavičius, E. Pittsburg,
Banišauskas, Tamaqua, Pa.....
Strimaitis, Pittsburg, Pa.....
Banišauskas, Minersville, Pa...
K. Kapociūtė, Minersville, Pa.....
Banišauskas, Springfield, Ill.....
Strimaitis, Minersville, Pa.
Banišauskas, Brooklyn, N. Y.....
Banišauskas, Mahanoy City, Pa...
Banišauskas, Valparaiso, Ind.....

Čiulius, Valparaiso, Ind.....
Banišauskas, So. Boston, Ma
V. Vals, Philadelphia, Pa...
Kandratavičius, E. Pittsburg,
Banišauskas, Tamaqua, Pa.....
Strimaitis, Pittsburg, Pa.....
Banišauskas, Minersville, Pa...
K. Kapociūtė, Minersville, Pa.....
Banišauskas, Springfield, Ill.....
Strimaitis, Minersville, Pa.
Banišauskas, Brooklyn, N. Y.....
Banišauskas, Mahanoy City, Pa...
Banišauskas, Valparaiso, Ind.....

Balsavimo tvarkymo kom

A. Grybas, Scranton, Pa.....	3
K. Arminas, Minersville, Pa.....	2
J. B. Smelstorius, Philadelphia, Pa.....	2
J. Banišauskas, Minersville, Pa.....	2
Dr. A. J. Žimontas, Chicago, Ill.....	1
F. Živatkauskas, Scranton, Pa.....	1
V. S. Jokubynas, So. Boston, Mass.....	1
M. Mikolavičienė, Minersville, Pa.....	1
P. W. Birštonas, Shenandoah, Pa.....	1
M. Vakrina, Shenandoah, Pa.....	1

Kandidatai į Literatūros Komitetą.

J. Baniulis, Brooklyn, N. Y.....	17
J. O. Širvydas, Brooklyn, N. Y.....	10
Ig. Rudminas, Shenandoah, Pa.....	10
P. Narvydas, New York, N. Y.....	5
J. B. Smelstorius, Philadelphia, Pa.....	5
M. E. Kapočiūtė, Shenandoah, Pa.....	5
J. Stasiulevičius, Hazlet, Pa.....	4
A. B. Strimaitis, Schuylkill Haven, Pa.....	4
J. M. Jasiulevičius, Minersville, Pa.....	4
V. J. Šiakys, Shenandoah, Pa.....	4
Strazdas, Chicago, Ill.....	4
P. Norkus, Passaic, N. J.....	3
J. Nienius, New York, N. Y.....	3
M. Mikalavičienė, Minersville, Pa.....	3
J. Banišauskas, Minersville, Pa.....	3
V. S. Jokubynas, So. Boston, Mass.....	2
V. K. Račkauskas, Scranton, Pa.....	2
K. Šnuolis, Cedar Point, Ill.....	2
J. Ilgandas, Chicago, Ill.....	2
V. Greičius, Valparaiso, Ind.....	2
P. W. Birštonas, Shenandoah, Pa.....	2
F. Živatkauskas, Scranton, Pa.....	1
J. P. Rauliūaitis, So. Boston, Mass.....	1
K. J. Valys, Philadelphia, Pa.....	1
B. Kondratavičius, E. Pittsburg, Pa.....	1
S. Miliauskas, Tamaqua, Pa.....	1
J. Baltrušaitis, Pittsburg, Pa.....	1
J. Ramanauckas, Minersville, Pa.....	1
F. Debskiūtė, Minersville, Pa.....	1
V. Černiauskas, Springfield, Ill.....	1
V. Lietuvninkitė, Minersville, Pa.....	1
P. Sinkevičius, Brooklyn, N. Y.....	1
J. Overaitis, Mahanoy City, Pa.....	1
K. Šeštokas, Valparaiso, Ind.....	1
J. Grudzinskas ?.....	1

Taipgi pagal augščiau tilpusį surašą balsų, Raštininkų Fondo valdybon yra išrinkti: V. S. Jokubynas pirmininku, V. Černiauskas padėjėju, P. Sinkevičius sekretorium, V. Balčiūnas išdiniuku, J. Baniulis, J. O. Širvydas ir Ig. Rudminas į Literariška Komitetą.

Išrinktiems yra pasiūsta laiškai užklausan ar apsiima į jiems paskirtas vietas. Jeigu kuris nenorės užimt vietą R. F. valdyboje, malonės duot atsakymą kuogreičiausiai. Atsakymus meldžiame siųst adresu: V. S. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. Kurie neuos atsakymo iki 27 diena Lapkričio, bus priskaityti, jog neapsiima ir todėl jų vieton bus skiriami po jais daugiausiai balsų gavusieji. Tad malonėkite netrukt su atsakymais.

Valdyba užims savo vietas nuo 1 d. Gruodžio.

Balsavimo tvarkymo komisija:

- V. S. Jokubynas,
- P. Sinkevičius,
- M. Mikolavičienė.

Draugų atydai.

L.S.S. 91 kp. Edwardsville, Pa. Lapkričio 28d. 2 valandą po pietų turės savo diskusijų susirinkimą. Draugai privalo atsilankyti į susirinkimą. Skolingieji į centrą privalo užsimokėti savo duokles, nes kitaip organas bus sustabdytas.

Kp. Organizatorius F. Klimkevičia.

135 kp. draugams.

Draugai, kiekvieno priederme yra atsilankyti į 135 kp. mėnesinį susirinkimą, kuris bus Lapkričio 28d. š. m. po Nr.141 May St., P. A. Jutulevičiaus bute 10 valandą prieš piet. Yra daug svarbių dalykų svarstyti. Taipgi atsiveskite naujų draugų. Yra knygynui partrauktos knygos, turime šį reikalą sutvarkyti.

Kp. sekr. P.A. Jutulevičius.

L.S.S. V-tojo Rajono draugų atydai.

Lapkričio 28d. š.m. 12 valandą prieš piet prasidės LSS., V Rajono konferencija J.Margelio svetainėje po Nr.60 N.Main St. Mahanoy City, Pa.

Visos prigulinčios V-tam rajonui kuopos, malonės prisijusti savo atstovus su naudingais sąjungai įnešimais.

V. Raj. Organiz. J. Ramanauckas.

Musu knygos.

Skatytit ir platinkit jas!

1 Politiskas minių streikas, pusl. 20	8
2 Kudikių vergija, pusl. 20	5
3 Kovotojų giesmės. 42 revoliucionieriškos dainos, pusl. 48	15
4 Priėkus Engels; jo gyvenimas ir darbai, pusl. 54	15
5 Moters ir politika, pusl. 50	15
6 Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai, pusl. 30	10
7 Darbininkų sprespauda ir jos priežastys; su paveikslais	10
8 Valslybė ir Socializmas, puslapių 31	10
9 Žemės Išpažintis, pusl. 56.	15
10 Kaip žmogus ant žemės atsirado, pusl. 40.	20
11 Amerikos Valstiečiai, pusl. 16.	10
95 Krikščionybė ir Socializmas, pusl. 74	15
96 Moteris prieš Teisybės ir Liogikos Teismą pusl. 21	10
97 Ko mus mokina žvaigždės! Parašė K. Stiklelis, pusl. 32	10
98 Gyvybė (kantata) ir kitos poemos, parašė J. Viskoška, p. 41	15
99 Svajus, tragedija-poema, parašė J. Viskoška, pusl. 135	40
100 Bomba, komedija II akt., parašė Antonov, pusl. 24	15
101 Dilgėlių Žiedai, trys puikios apysakos, pusl. 31	15
102 Mikės valdinių poteriai; labai juokingi, pusl. 14	5
103 Kirpikai arba avelių piemenėliai; juokingos dainelės, p. 16	5
104 Amerikiečių cirkas arba Sorkės, su paveikslais, pusl. 15	5
105 Vienas respublikos karalių, parašė M. Gorky, pusl. 24	10
151 Vyskupas Myriel ir Konvencionalistas, par. V. Hugo	8
152 Žmogus, Akuraterio apysaka, pusl. 40	15
201 Graudų Verksmai, apie Lietuvos vargus, parašė Liepukas	10
301 Ar geras katalikas gali buti socialistu, pusl. 15	5
302 Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai, pusl. 16	5
306 Klebono karčiama, atsitikimas Šiauliuose, pusl. 16	5
307 K. Marx, jo gyvenimas ir darbai, su jo paveikslu, pusl. 31	12
308 Širdies balsai, 16 Jovaro eilių, pusl. 16	10
308 Emilija Pliatiariūtė, lenkmečio karžygė, pusl. 15	10
400 Kantičkos apie peklos kančias, juokingos Liepuko eilės, p. 40	20
406 Baudžiava Lietuvoj, pusl. 76	15
409 Eilės Pr. Vaičiūčio, pusl. 165	50
401 Keistutis, Tragedija 5 aktuose, pusl. 101	02
420 Orleano Mergele, Tragedija, 5 aktuose, pusl. 156	25

513 Kaimiečių kova su ponais, pusl. 60 10

414 Socijalizmas ir darbininkiškasis klausimas, pusl. 40 10

415 Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pamatai, pusl. 43 10

416 Živilė, duktė Karijoto, pusl. 118 25

501 Rosijos caras, monologas, ir politiško turinio eilės, pusl. 15 10

502 Kelionė per Peklą, parašė J. Mauritz, pusl. 32 10

503 Darbininkai ir jų ateitis, pusl. 43 12

504 Kaip aš tapau milijonierium? pusl. 32 10

505 Socijalizmo ABC, pusl. 32 10

602 Baltramiejaus Naksis, istoriška apysaka, pusl. 202 75

601 Raistas, parašė U. Sinclair, geriausia apysaka mūsų laikų, p. 355 \$1

612 Kaip geriausiai laidoti numirėlių? pusl. 29 10

614 Dvyniai vagių, parašė kun. V. Dembskis, su paveikslu, p. 88 25

621 Spėka ia Medega, moksliska knyga, pusl. 380, apdaryta \$2

631 Iš ko kyla melai? parašė kun. V. Dembskis, pusl. 175 75

632 Kankintojai ir kankintiniai už mokslą, par. kn. V. Dembskis \$1

641 Gramatika angliskos kalbos (P. Mikolainio), apdaryta \$1

643 Naujas budas mokintis rašyt nemokantiems 10

Augščiaus paminėtos ir kitos visokios knygos, išleistos Amerikoje ir Lietuvoje, galima gauti «Kovos» sąkrovoje. Daug ant syk už gyvus pinigus imantiems ir agentams nuleidžiamas didelis nuošimtis.

644 Aritmetika, geriausia knygutė mokintis rokundų, apdaryta 35

701 Puota ir Nuskintas Žiedas, puikios apyskaitės, pusl. 32 10

702 Iš bažnyčios istorijos, pusl. 16 10

703 Kunigija ir svietiška valdžia 15

704 Įtekmė Socijaliskų Sąlygų ant visų kulturiškų šakų, pusl. 94 15

705 Vilius Tell, par. Schiller, vertė dr. V. Kudirka. Drama 30

706 Kur mūsų išganymas? pusl. 118 25

707 Mūsų dielės, per ką Lietuva kenčia, pusl. 31 10

708 Vargdieniai, puiki apysaka, parašė Al. Gužutis (Fromas) 50

709 Lietuvos Istorisa, S. Daukanto. II tomai, apd. pl. 1011 4.50

801 Revoliucijos Žmonės, 7 puikios apyskaitės, pusl. 78 20

802 Pragaro atgijimas, parašė grafas L. Tolstoy, pusl. 32 10

803 Po priedanga šventinybės, istoriška apysaka apie popiežių 25

804 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto, pusl. 169 50

805 Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir augmenys? 20

806 Kaip gyvena augmenys? pusl. 129 35

807 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai, pusl. 370 \$1

808 Kada ir koku budu svietas susitvėrė, pusl. 140 35

809 Kada ir koku budu svietas kada nors gali pasibaigti, psl. 135 35

810 Apie žemę ir kitus svietus, pusl. 255 — 75c., apdaryta — \$1

811 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas, su paveikslais \$2

Ta pati knyga apdaryta \$2,50

812 Geografija arba žemės aprašymas, pusl. 467 \$2

Ta pati knyga apdaryta \$2,50

813 Istorija abelna; pasaulio istorija nuo 2800 m. prieš Kristų \$1.25

814 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos, psl. 132 35

815 Rankvedis gramatų rašymui, 155 visokių gramatų, psl. 115 40

816 Gamtos Istorija, pusl. 210 50

817 Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų naudotis, pusl. 238 50

818 Biologijo arba mokslas apie gyvus daiktus, pusl. 147 30

819 Pamatas visokiai reformai; vadovas sveikatai, turtui ir laisvei 50

820 Žodyna, angl.-liet. ir lietuv.-angl. A. Lelio. Drab. apdarai 6.00

Ta pati knyga, skuriniai apdarai 7.00

821 Jezusas Nazaretėnas. Dr. Ottoman Zar-Adush-Hanish. .35

822 Pėdomis Kristaus, pusl. 176. 40

823 Raginis ir kitos gražios pasakos, pusl. 118. 25

824 Po keturioliosdešimts metų. L. Tolstojus. pusl. 122. 25

825 Grigorius. Gražus pasiskaitymas, pusl. 87. 15

826 Užmušimas caro Aleksandro II. 15

827 Kaip Maskolija persekioja Lietuvą. 15

„Kovos“ administracija

DOVANOMS, Laikas jau neilgas!

«TRIMITAS», (Laisvosios Dvasios Giesmės ir Dainos), tuoj bus gatavos. Jau spaustuvė prisiuntė korektas, kurios pariušta pačiam autoriui minėtų dainų, p.M. Petrauskui, dėl peržiūrėjimo, idant veikalėlis išeitų grynai tobulas. Greitu laiku bus perveizėta ir sugražinta spaustuvėi užbaigimui darbo. Todėl tuoj turėsime po ranka pageidaujama veikalą, kurio puikus sutaisymas ir gražus apdirbimas, be abejo, patiks kiekvienam, ypač gražumas sutaisyti balsų pastūmės lietuviškas dainas ir muziką pirmyn. Todėl, kurie turit jau užsirašę prenumeratą, malonėkit tuoj prisiųst, kurie dar neužsirašėt, paskubėkit užsirašyt, nes administracijai reiki aliaga žinot, kiek egzempliorių pagamint prenumeratams gražiaus papuoštų. O antra, po atspaudzinimui jau negausite 2 egz. už dolerį, reikės mokēt tada \$1.50, todėl paskubėkit draugai!

Kovos Administracija

Jau išėjo iš spaudos No.3

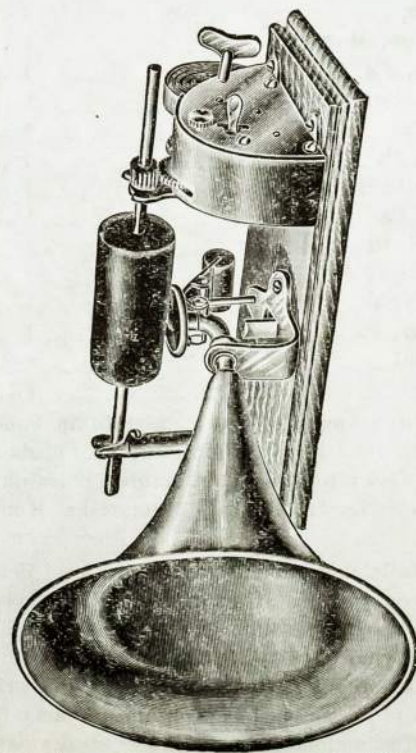
„ŽMONIŲ KNYGYNŲ“

Yra tai rinkinys gražiausių Jovaro Apysakų, po bendru antrašu: «Tėvynės Laukuose» — Kaina 10c. N1 Knygelė—«Žemės Išpažintis»—aprašo, kaip atsirado žemė ir visl gyvlai bei augalai ant jos (Kaina 15c); N2—«Kaip Žmogus ant Žemės Atsirado» (20c); N4 bus apie teatrą—jo istorija, uždaviniai ir t.t. (jau spaudoje). Už 12 knygdūjų įvairaus turinio arba už metus prenumeruojant «Žm. Knygynas» atsieina tikta! 1 dol. [Iš Lietuvos užsirašant—1 rub.]

«Žmonių Knygyną» dabar sykiu su «DILGĖLEMS» leidžia broliai Baltrušaičiai, Pittsburge, Pa. DILGĖLES yra dikčiai padidintos ir telpa netik juokai ir juokdariski paveikėlai, bet ir šlaip žinios is mok-lo, politikos ir t.t. «Dilg.» elna syki kas mėnuo. Kaina 1 dol. (2rub.) metams. Mēs spaudinam teipgi plakatus konstitucijas ir visokius spaudos darbus savo spaustuvėj; darbą atliekam gerai, greitai ir pigiai. Adriaus laiskams ir pinigam siųst:

BALTRUŠAITIS BRO'S.
2304 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

Tabako Naudotojai.

Padėk't mums apgarsinti mūsų tabaką tarp savo draugų, o mūsų duosim jums šį fonografą dykai. Nėra tai koks įstrumen'as žaislėl, kaip tankial kiti išdirbėjai yra papratę duoti kaip premija, bet tikrai gera iš kiekvieno atžvilgio kalbamoji mašina (grafofonas). Kada panorėjęs, jūs galit turėti savo namuose koncertą dykai, ne koncertą kokios sukleru-los armonikos ar smulko cypima bet koncertą didelį benų arba orkestros, dainas garsiausių dainių, juokingas ir užmančias, žodžiu—viska, ką tik norėtum išgirsti, galima pritaistyti Paklausk artimiausioj muzikaliskų instrumentų krautuvėj, o apie kalbamąjį mašiną «King» (Karalius) dažniost, jog ją visl pardavinėja po \$15.00. Mēs norim, kad jūs padėtumēt mums pagarsinti mūsų geriausių tabaką cigaretais ir pypkiai. Mēs prielūsim jums visokio tabako po biskį Austriško, Bosniško, Hercogiško, Turkiško ir Rusiško. Viso syklu už \$6.00. Jūs lengvai tą tabaką galit parduoti savo draugams, nes tai yra geriausias tabakas koki kur galime gaut. Tabakas tas yra tas pats, kurį jūs teip noriat riktēt Europoj, tabakas kurį jūs draugai nemažiau už jus myli. Apilakę mūsų tabaką, rekomenduokite jį savo draugams, ir jei jis jiems patiks, duok jiems mūsų vardą ir adresą ir tokiu būdu padėsi mums apgarsinti. Už tai mēs duosim jums visl dykai mūsų «King» fonografą. Yra tai vienintėlis proga gaut dovaną. Už tabaką mēs rokuosim jums \$6.00. Prielūsk iš kalno 50c. (stampoms), o mēs išsiųsim tabaką ir fonografą. Apžiūrėjęs, jei rasit gerai, užmokėsit ekspreevuui agentui likus us 5 dol. 50c. ir pasiilikit juos sau. PINIGUS sugražinam kiekvienam, knrie bus neužganėdintas. Pasargait: tas dovanas duosim tik teip ligai, kol mēs nepersitiksime, jog mūsų kompanija yra ganėtinai apgarulata. Todėl patariam neatidėliot, jei norit mūsų fonografą dykai. Adresuok:

European Tobacco Co. 33 Leonard Street, Dep. 74
NEW YORK, N. Y.

... ANGLIŠKĄ KALBĄ
DOVANAI!

... jei tik nori DOVANAI. ...
... nauja skaitytoja laikraščio ...
... «KOVA» per metus, teippat ga ...
... «BALTRAMIEJAUS NAKTĮ», k ...
... ANGLIŠKOS KALBOS, p ...
... prislęsus 2 dol. už naują skal ...
... duodu dovan ...
... tū ...
... mokyt ang ...
... «RAISTA» dar ga ...
... dol.

J. Na

SKAITYK

South Bend, Ind. 4c
GUODOTINAS DAKTA
Šiuomi pranešu,
gyduoles, visas jau
jančiuosi pilnai svei
išgydytų nuo ligos,
laiką vargino kaip
... pruntiną, sanarių kojose
... ir kosėjimo su skrepliavym
... kraujavimo. Iš pradžios pradė
... nors pasijutau drutesniu
... kaip valną savyje, tai turbu
... korvojo, bet kaip paskutiniats su
... nedidelis laukiau, bet išgy
... neatsinaujina; kame de
... nuo ligos kankiniu, sve
... kaip metal, tam atgalios
... yriai daktarų ir vaistų d
... vieni nelstengė išgydyti
... garsaus Collins N. Y. M
... padėkavone ir Jusu vard
... kiekvienam savo pažist
... kur rasti tikra pag

416 South

... IR MOTERIS nesivargyk
... atsakančiai išgydytas ir p
... atsiauskiti arba parašyti li

COLLINS N. Y. MED
140 West 34th Street,
Dr. S. E. Hyndman, M

... uno 10 iš ryto iki 5 po p. Sve
... markėms, apturėsi gar
... «Vadovas in Sveikatą», par

STEFAN PA
Bankierius, Laivakor
tariju:

8
3
=

LA
... VISAS PASAULE
... SJUNCIA | VISAS ŠALIS

... 23. ir Cal
Philadelph

IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki angliškos kalbos, tad pats žinai, kad esi nebylys. Bet kiekvienas lietuvis gali gerai ir lengvai išmokti, jei tik nori DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsiras šys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiai prikals, prisimniant \$2.00 an mano vardo, aptures vieną iš čion paminėtų laikraščių: "LIETUVA", "VIENY BĖ" arba "KOVA" per metus, teipat garsiają didelę knygą, versta iš prancuzų kalbos "BALTRAMIEJAUS NAKTI", kurios kaina 75c ir teipat GRAMATIKA-MOKYTOJĄ angliškos kalbos, parašytą visiems gerai žinomo J. LAUKIO. Kaip tik kuris prisitų 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitoti nuo dienos užrašymo. Duodu dovanas, kad laikraščiai skaitytojai daugintų ir lie-tuviai, kaip ir sveitintaučiai, tu-rėdami gramatiką, išmokyti anglišką kalbą. "RAISTA" dar galima gauti prisimniant 1 dol. extra.

J. Naujokas Madison Sq. Box 189 NEW YORK, N.Y.

Dr. E.C. Collins
Uzdėtojas

SKAITYK ŠVIESIA TEISYBE!

South Bend, Ind. 4d Liepos, 1909
GUODOTINAS DAKTARE!

Šiuo metu pranešu, kad Tamistos gyduoles, visas jau suvartojo ir jaučiuosi pilnai sveiką, atsakančiai išgydytų nuo ligos, kuri mane ilgą laiką vargino kaip skaudėjimas

Fr. Lewandauskis

galvos, po krutinia, sanarių kojose, teipat streng, pašonių ir kosėjimo su skrepliavymais kaip ir sunkaus kvėpavimo. Iš pradžių pradėjus vartoti tas gyduoles, nors pasijutau drutesnių, bet jutuosi kaip kokią vainą savyje, tai turbūt gyduoles su liga kovojo, bet kaip paskutinis suvartojo ir tai nors tris nedėlias laukiau, bet išgydyta liga jau daugiau neatsinaujina; kame dabar jaučiuosi išgelbėtas nuo ligos kankiniu, sveikas ir laimingas teip kaip metai, tam atgalios buvau, kolei dar buvau nesirges. Nors yvairių daktarų ir vaistų daug perleiau per mano sirgimo laiką, ne vieni neįstengė išgydyti teip gerai, kaip Tamista mielas daktarė, garsaus Collins N. Y. Medical Instituto. Dabar siunčiu, širdinga padėkavone ir Jusu varda kaip ir gerus vaistus išgydymui visokių ligų, kiekvienam savo pažistamui perstatysiu, kad laike nelaimės ligos, žinotų kur rasti tikra pagelba. Pilnas guodonės

FR. LEWANDAUSKIS,
416 South Jackson Street, South Bend, Ind.

VYRAI IR MOTERIS nesivargykite ligoms ir silpnybėms, nes kiekvienas bus atsakančiai išgydytas ir pagelbėtas, nuo visokių nesveikumų tik reikia atsišaukti arba parašyti lietuviškai kas kenkia tikrai adresų

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE,

140 West 34th Street, New York, N. Y.
Dr. S. E. Hyndman, Medikal Direktorius.

Kasdien nuo 10 iš ryto ik 5 po p. Švent. nuo 10 ik 1 Vak. Ut. ir Pet. 7-8
Prisiusk 10c. markėms, apturėsi garsiają, knygą Dr. E. C. Collins, "Vadovas in Sveikatą", parašytą lietuviškai.

STEFAN PAPIERNIK

Lenkiškas Bankieris, Laivakorėių agentas ir Publiškas Notarijus.

807 S. Front ir
352 N. 25 St.

PARDUODA
LAIVAKORTES ANT

VISŲ LINIJŲ | VISAS PASAULIS DALIS. MAINO PINIGUS
IR SJUNCIA | VISAS ŠALIS UZ KURSO KAINAS.

Kamp. 23. ir Callowhill gatv.
Philadelphia, Pa.

EDWIN M. SIPE
PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS

2712 E. Allegheny Ave., Philada.

Mano darbas gali but matomas naujoje svetaineje ant E. Allegheny Ave.

Bell Phone Kensington 57-87

S. Szveda

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius:
2409 E. Norris St., Philadelphia.

Visuose reikaluose kreipkitės pas savo tautietį, kuris visus reikalus atleka prielūka ir pigiau.

Bell Phone 2477 Keystone 4269 A

ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arieklos, vyno, likerio, vietinių ir iš užsienio. Alus butelikuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandenų.

Kalbam lietuviškai, lenkiškai, ruskai ir angliskai.
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia.

Lietuviai, visokiuose reikaluose remkit savo vertelgas. Reikalui atsiradus kreipkitės pas:

L. A. Ostapowicz
Lietuviškai-Lenkiškas Graborius.
2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.
Telefonas Bell 397 Kensington.

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nuiek pasidantistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.
Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 9 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P. A.

Priėmimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M. valandos: } Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

PILNA KVORTA
APDRAUSTOSIOS TIKROS DEGTINES
DYKAI!

Atsiusk užmokesnį už keturias pilnas kvortas degtines \$3 20, mėg duosime jums extra kvortą už dykai su pirmu įsų užsisakymu. Mėg darome tą dovana, kad pasatviti savo tavorą, kurio gerumą mėg gvarantuojame. Pasilauk padovanotą kvortiną ir atsimk savo pinigų jei nori, kad nupirka degtinę yra netokia, kap garsiname.

SECURITY Co. dep. 329, 37 South Water St. Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kankiu niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su Pain Expelleru

Gaunama v 300c ap. tiekose uz 25 ir 50c.

F. Ad. Richter & Co.
215 PEARL ST. NEW YORK

Tėmykit ant Ankero zenklo apsaugojimo.

ST. KEMPA
2804-06 Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseilioms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikrus ir teisingas tautietis. Prekes prielamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir užlaikymui plauku.

Tuketandiai pliku žmoniu atgavo pulkius plaukus, sulaiko silnkima, plauku. Duodam roda DYKAI per laiska, kaip išgydyti silnkima plauku, pučkus, didervines, niezus ir lytiska bruda. Nuo koju užtrinu tik 10c. Mes turime daug padėkavoniu laisku visoki tautyčėiu. Tuojaus rasyk pas mus:

J. M. BRUNDZA Co.
996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

NAUJAS KATALOGAS

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisiustas ant pareikalavimo kuris prisius 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriškų Krutančių paveikslų mašinas, magiškas lempas, štukas, visokių gatunkų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisiusime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardavinėjimui mus tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL

Telefonai:
Bell Kens. 36-18-A
Keystone East 42-21-D

JONAS F. BAJ
Lekiškai-Lietuviška Stainė

šiaurinej Philadelphijos dalyj. Arkliai gatavi kiekvienoj valandoj vesellioms, krikštynoms, pagrabams ir pasivažinėjimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

G. W. Kownacki
2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa.

Sallunas ir Vynyczla
Geriausai Amerikoniski ir užrubežiniai Vynai, Likieriai, Arieklos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietį!

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor

J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50

ADVERTISEMENT RATES

One inch once	50c
One inch one month	\$1.00
One inch one year	10.00

All Communications should be addressed

PRENUMERATA viasoje dalyse svieto

Vienleis metams	\$2.00
Šešioms mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50

APGARSINIMU KAINOS

Collis syki	50c
Collis per mėnesį	1.00
Collis per metus	10.00

Visokiuose susinešimuose adresuokite:

"KOVOS" Spaustuvė spaudinam visokius spaudos darbus. Spaudinam netik plakatus, tikietus ir programas baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir kliubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsakyamus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji koki-nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spaustuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu ant-rašu:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa. Telefonas, Keystone, Main 2958.

NAUJAS IŠRADIMAS! SU PAGELBA

Chemijos ir Naujausių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikšioti nudevėtose bei nušutusiose dra-panose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir per-kvarbuoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias dra-panas.

Mes, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką metodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, teip ir moteriškus, o teip-gi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkomis trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame ge-rai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatingai, laiškeliu bei per telefoną-

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.

Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. Kensington.

PHILADELPHIA, PA.

GERIAUSIA PROGA VISADOS TEIKIAMA LIETUVIAMS.

14k. Grynu Auksu pavilktas Laikrodėlis

gražiai graviruotais viršais (vyriškas ar moteriš- kas), su dviem antvožais, koteliu užsakamas ir užstatomas, augštos klasos Amerikos mašinerija, ant visų akmenų ir gvarantuotas ant 15 metų.

14 k. gryno aukso pavilktas žiedas, gvarantuotas ant 15 metų.

14 k. gryno aukso pavilktas žiedas, sutavo vardo pirmutinėmis litaromis, gvarantuotas ant 3 metų. Kaštuoja tie visi daiktai sykin 18 dol. 25 c. Ant laikrodėlio įgraviruota: At- mintis iš Amerikos.

Atsiųsk mums \$4.74 už viską.

Jeigu daiktai nebus tokie pat kaip aprašyta, atsiųsk juos mums atgal, o mes sugrąžinsim tau pinigus. Teip žemas prekes mes duoda- me tik ant pirmo orderio, dėl geresnio susipaži- nimo su jumis. Atsiųsk mums 24c. iš kai- no dvyrcentinės stampoms, o likusias 4.50 užmoksi apturėjęs ir peržiūrėjęs daigtus ekspre- sul. Už 6 laikrodėlius, 6 retėžėlius ir 6 žiedus 25 dol. 50 c. 1 dol. iš auksto, 2 c. stampomis, Likusias 21 dol. užmoksi atimdamas ir peržiūrėjęs daigtus ekspreso ofitase.

AGENTS WHOLESALE WATCH CO., Dept. 74

192 W. Broadway - - - New York, N. Y.

DYKAI! DYKAI!

Graži dovanėlė kiekvienam pirmojo šimto žmonių vyrui ar moteriškai, sveikiems, nuo 15 iki 60 metų senumo bus duodama kas pasiskubįs apdrausti (inšiuirint) savo sveikatą ir gyvastį pa- žemiau paminėtą Apdraudimo Bendrove.

Pašelpa ligoje—nuo \$3.00 iki \$20.00 ant savaitės. Posmerti- nė atsitikime mirties—nuo \$100.00 iki \$1.000.00. Po dešimtis me- tų kiekvienam išmokama visi per tą laiką įmokėti pinigai su dide- liais nuošimčiais. Už Paliudijimus atsako namai ir Paskoles Bendrove iki 5 tūkstančių narių.

SENIAUSIA ABdraudimo BENDROVE AMERIKOJ

Išpildyk žemiau padėtas linijas parašymu savo vardo, pravardės, adreso, dienos ir valan- dos, kada nori, kad apsilankytų supredentas į jūsų namus, ir iškirpęs tą sklypelį pasiųsk šioe adresu:

M. J. O'Brien, Supt., Room 400, Bullitt Bldg., Philadelphia, Pa

Vardas ir pravardė

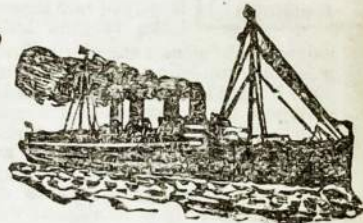
Adresas

Mėn.....valan.....A.M. (jei vakare, tai).....P.M.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka Philadelphiaje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša- lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

17 AKMENAIS "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsakamas ir užstatomas, vy- rams ar moterims. Auksu deng- tas, gvaran- tuotas 20 me- tų. Laikslai abi pusi uždaromi, gra- žiai engraviruoti. Absoliutiškai tei- singai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkeliu ir per nuolat keliančius. Paeisime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrąją per C.O.N. lei- džiamė išguzeminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresui. Jei raeite netinkanti, sugrąžinki- te. Atmink, kad tu gal už panasų laikrodėlį užmokėtum \$35.00, jei jį tau siulytų pirkti iš- kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duoda- me 14 karato paankuota retėžėlį su brelio- ku dykai. EXCELSIOR WATCH CO. 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

GEORGE BELAWSKIS

1216 S. 2nd St. Philadelphia.

LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kve- penti cigari, geriausia degti- nė McHenry, Trainer ir kitų. Linksma vieta, geras patarna- mas, grina lie- tuviška kalba.

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av. PHILADELPHIA, PA.

Yra tai ge- riau sia UŽEIGA lietuviams.

Dovanos «Kovos» Skailytojams.

Tiems visiems, kurie atnau- jįs savo prenumeratą iki Naujų Metų, užsimokėdamas pilnai už- ateinančius 1910 metus, taipgi ir tiems visiems, kurie prikalsis naują «Kovos» skaitytoją išti- sam metui, gaus puikų «Kovos» išleistą sieninį kalendorių. To- dėl draugai paskubėkit užsimo- kėti prenumeratą, idant galėtu- mēm žinoti kaip daug kalendo- rių atspaust.

Norintieji užsirašyt koki nors progresyvišką laikraštį ar- ba dienraštį, lietuvišką ar kito- tose kalbose, kreipkitės prie «Kovos» administracijos, kuri jums visuomet į laiką patar- naus.

Klesines kovo

ARPE New York «New York Call» ir nusisekusių pastarų Yorke, pakilo įdor gali ir mus socialistu tiką judėjimą. Socialistiškas dienraštis atvadintame «Rinkimų I kapitalistiškosios partijos patraukė balsuotojus kandidatu, priėina prie darbininkiškos klesos p apsaugoti darbininku būtinai reikia padidi liausiųjų rybų centraliz- joje priešais tą nuomonę, i- laimėjimo rinkimuose reiki- jaigu partijos skyriai i- ro tokių, kurie parodė i- pčioje partijoje, kuri n- grynais, nemoka užinteresu- ma, rinkimų kova ir partij- printa agitacija gal atnešt- ijos priedermė—tai rupini- riarius, stengtis duoti pažint-